

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Registrier petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 597.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 198.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 12.

Ma számunk főbb közleményei:

- Utolsó intézkedések.
- A munkásbiztosító pénztár átszervezése.
- Választási mozgalmak.
- Egy nevezetes párbaj.
- Lueger a ravatalon.
- Tisza István Aradon.
- Az „Irodalmi szarka.”
- A szép Károly és a bécsi asszonyok.
- Feljegyzés a Reichsrathban.
- Tarkaságok.

Lobogózzuk föl a várost!

Arad, március 11.

Az ünneplés rendkívüli formái között készülnek e városban Tisza István gróf fogadtatására. A lelkesedésnek egyik színes kifejezője a lobogódisz, amely már ma, óráról-órára növekvő arányokban bontakozott ki.

Ha a lobogóerdőnek, az ünneplésnek más céljai nem lennének, mint hogy az érkező vendég hiúságát melengessék: meg lehetne szólni azt is, aki kapja, meg azokat is, akik adják. De erre az ünneplésre mindent inkább lehet mondani, mint ezt. Tisza István grófnak a hiúságát sohase lehetett megkeresni. Semminő cselekvésében nem irányította az, hogy népszerűséget arat e vele; sohase kereste, hogy dicsérjék, ünnepeljék. A szeretet megnyilatkozása, mint embert, bizonyára őt is a szívére érinti.

De a szeretetet meglátja a külső forma, a zajos megnyilatkozás nélkül s azt ép úgy becsüli, mint ha a lobogóköntös leng körülötte.

A zászlók, amelyek Tisza István gróf jöttére, Tisza István gróf nevével az aradi házak ormain, az erkélyeken s az egyszerű ablakokon megjelennek, nem egy személyt, nem egy előkelő vendéget köszöntenek. Azt a politikai megújulást, azt a nagy változást üdvözik, amelynek bekövetkezte, kifejlődése igenis Tisza István nevéhez fűződik. Magyarországon nem első eset, hogy nagy nevek fogalmakat, eszméket, programokat fednek. Tisza István gróf neve azt a diadalmat, törekvést jelenti, amely az országot vissza akarja adni a szabadelvű, rendet teremtő, munkát becsülő haladásnak, a polgárok jobb sorsát biztosító nemzeti vagyonszédésnek. S a név, Tisza István gróf neve, nemcsak ezt a programot jelenti, de az erőt is, amely annak érvényt is tud szerezni. Ezt üdvözik az egyre sűrűsödő lobogóerdők, a zászló, amely egyébkor az ünneplés kifejezője, vagy a kedves vendégnek járó udvariasság szokott lenni: egy-egy embernek a vallomástétele, politikai meggyőződésének kifejezése.

Mindenki a maga módja és eszközei szerint ad kifejezést ennek az előretörő érzésnek. Aki nem tűzhet ki lobogót, majd ünnepel másként. De aki szerét teheti, s akinek poli-

tikai meggyőződése egybeolvad a Tisza Istvánt fogadó érzéseivel: az vegye fontolóra a zászlópompának különös, belső jelentőségét s járuljon hozzá, hogy az fokozott mérvben nyilvánkozzék meg.

Az utca: a város arca, a lobogó: a város beszéde. Néma, de a színeivel, szellőhajtott vásznaival, magasba törő rudjaival mindennél többet mondó, jelentős szózat. Hát szóljon ez a szó minél hangosabban Tisza István gróf elébe. S ha csakugyan lenne szándék, amely a fogadtatás komolyságát, ünnepességét gyerkőcs eszközökkel, meglapult helyről jövő csinyekkel meg akarná zavarni: legyen ott, az utcán, a zászlók beszéde a felelet arra, amely azt elnyomja, semmivé teszi.

S igaz, beszélnek egyébről is a lobogók. Tisza István gróf nem mint képviselőjelölt jön ide. De az érkezését megelőzte annak híre, hogy az aradi jelöltséget, ha azt fölajánlják neki, el fogja fogadni. A mikor Tisza István e kijelentése után először jön Aradra, hirdessék e lobogók annak örömét is, a melyet ez, a szava itt keltett; legyenek tolmácsai annak a fogadalomnak, a melyben e város választóinak tulnyomó része egyesül, hogy Tisza István gróf nevével itt csak győzni lehet. Hogy mihelyt az aradi nemzeti munkapárt Tisza István gróf jelöltségével indulhat a küzdelembe, akkor nem lehet fáradság,

A Kacsá-utcából.

Írta: Kiss Menyhért.

A Kacsá-utca a csendes budai oldalnak legelhagyatottabb és legeseménytelenebb utcája. A Kacsá utcában a rendőr az apró, zöldremázolt sváb kocsmákban órák számára spriccezik, ott vannak a terítetlen kerek asztalnál a kitelt, gömbölyű képű, lomha mozdulatu svábok és nyugtolt, rossz magyarsággal, éneklő hangon tárgyalják a Kacsá-utca, meg az ország eseményeit. A felszemű Huber ur, a gazda, rézkeretű pápaszemén át fenhangon olvassa a „Politisches Volksblatt”-ot, abból is különösen a rémregényeket, a betöréseket, a nagy halálos szerelmeket és egyéb emberi szomorúságokat. Ezek nagyon érdekesek és szivrehatók, mert távol esnek nagyon a Kacsá-utcától. Ezek az események ismeretlenek a Kacsá-utcában, mert ott megelégedés, béke, sőt itt-ott boldogság is tanyázik.

Ahol az utca kikanyarodik a duna-sori főutca, a sarkon büszkén emelkedik két emeletével a kereskedelmi bank palotája, akác- és gesztenyefák virágzó pompájával borítva. Ez a palota nem a pénzével, tisztviselőkarával és mesése elágazó pénzügyleteivel szövédik bele az utca meleg érdeklődésébe. A palotából minden reggel pont negyed nyolc órakor kilép a tölgyfakapun egy fiatal leány. Nyulánk természetű, topázszárga haja, s amikor mosolyog, esedéklátos, gömbölyű, hófehér fogai csillognak villognak. Az idegen, aki látja, felsóhajt:

— Óh be boldog lehet ennek a kétemeletes palotának a gazdája, mert van neki egy Dunára néző gyönyörű palotája és egy leánya, aki többet ér a híres teheráni császár valamennyi palotájánál.

Pedig az idegen nagyon esalodik. Ezt tudja jól a kacsá utcaiak, akik ellenben így sóhajtoznak:

— Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyszágos dombóvári Rosenbergnél Nándor ur az atyauristene, de neki van egy mellbeteg, bicogó és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen, egy Kovács János, aki valamelyik nagy alföldi falu homokbuckájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akác, — de neki van egy leánya, gyönyörű, esodálatosan szép, az egész Buda aranyifjúságától megcsodált leány, akit Erzsébetnek hívnak s akit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony, a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur-apácák szívébe s aki most abba a kiváltságos iskolába jár, ahol ezredholdas mágnáskisasszonyok és több milliós hozományu, automobilon járó lipótvárosi kisasszonyok tanulják a hosszú szarkaláb hieroglifához hasonló betűvetést.

Erzsébet pontban negyed nyolckor indul az iskolába, meg sebes sietéssel a dunaparti villamos megálléig. Ilyenkor felpattannak a zöld zsalukáterek, nagyon sok ablakban szétlebbenek a függönyök, eltoldódnak a virágcserepek s tapadó, forró vágyakozással fiatal arcok tekintenek az utcára.

Amint az órát Genfben ama tudós tanárhoz igazították, aki soha nem késelt el, csak halála napján, oly tökéletes pontossággal tartotta be négy esztendőn keresztül ezt a negyed nyolc órai indulást Erzsébet, akit az utcában mindenki ismert s akiért az utcát kaján féltékenységgel irigyelte az egész Viziváros, az egész Vár, sőt még a gögös, arisztokratikus hajlanu Krisztinaváros is.

Ezelőtt két évvel, mikor a harmadévet végezte, akkor játszódott le Erzsébet kisasszony életében az ugynevezett első szerelem. A dunaparti megállónál már kora tavasztól fogva minden reggel állt, várakozott egy kivasált nadrágu, fodrászsegéd elegenőajú fiatalember, Sármandy Pista, amint később kitudódik. Ez a Sármandy Pista előkelő mozdulattal és mély udvariassággal kéretlen, akaratlan segítségére volt Erzsébetnek a felszállásnál. Sőt ha megtelt a kocsis s veszekedések s udvariasságra való hivatkozások hangzottak el eredmény nélkül a megsértett, hivatalba járó kisasszonyok részéről, Sármandy Pista akár egy-egy találó, sőt provokáló megjegyzés árán, akár egyenes kéréssel, mindig eszközölt ülőhelyet a kisasszony számára. Erzsébet eleinte kissé idegenkedett, kissé húzódozott ettől a nem várt, jogtalan, sőt ráerőszakolt előzékenységtől. De Sármandy Pista nem tárgyalt s végre egyizben, mikor könyvtáskája a villamos padlójára esett, Sármandy ur az átajutásnál erős böcsuatkérések s leányokhoz illő pirulások és meghatottságok között bemutatta magát. Et-

lelkesség, buzgóság, idő-áldozat elég, hogy azt a harenak ne szánják, oda ne pazarolják.

Az Ocskay brigadéros írója gyönyörűen mondja, hogy mikor válik szentséggé, drága kincscsé, erkölcsi értéké néhány rőf vászon, meg egy darab fa, a melyet egybe varrnak. Az a lobogó is, a melyet a vasárnapi ünnepre a szellő elébe tesznek, többet jelent, mint összevarrt gyolcsot, a melyet rudra szegeztek. De a vendégfogadásnál, az egyszerű istenhözöttál is többet jelent. A ki fölfogja, hogy mit jelent, a ki megéri a zászlók beszédét, akinek a lelkében visszhangot talál, az szaporítsa, tegye sürrübbé, színesebbé, festőibbé ezt a nagy háromszínű erdőt, a lobogók ünnepi pompáját.

Utolsó intézkedések.

A függetlenségi pártok harca.

Távirati tudósítás.

Arad, március 11.

Az utolsó intézkedések történnek most a képviselőház feloszlására. E hónap 22-én megtörténik a parlament feloszlása és akkor teljes erővel megindulnak a választási harcok. A függetlenségi vezérférjak annyira benne vannak már most a harcban, hogy egymást se kimélik. Justh Gyula nyíltan becsmérelti Kossuth Ferencet és így nem csoda, ha a két párt egyesülése nem vihető keresztül. Azt remélték, hogy március 20-án, Kossuth Lajos halála évfordulóján rendezendő gyászünnepély megteremtí a békét. Azonban egyik fél se akar közeledni. Kossuthék csak úgy hajlandók ismét egyesülni, ha Justhék a pártba való bevonulásukkor megbánást mutatnak. A kemény nyak, talpig férfi Justh Gyula azonban erre nem hajlandó és így valószínűleg a választásokon egymás ellen fog küzdeni a két tábor.

A függetlenségi torzalkodása közben a munkapárt országszerte több-több hivatást hódít. Mindenfelől érkeznek jelentések, hogy nagy lelkesedés közben alakulnak meg a munkapártok és a törvényhatóságok sorra bizalmat szavaznak a kormánynak.

A fővárosi politikai körökben egyébként most legtöbbet beszélnek Tisza aradi utjáról. Különösen nagy érdeklődéssel néznek itt elmondandó beszéde elé a románok, akik ettől a nyilatkozattól teszik függővé, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a jövőben a kormánnyal szemben.

A mai nap eseményei a következők:

Minisztertanács — a Házfeloszlásról.

Budapesti tudósítónk jelenti: Ma délután egy órkor a miniszterelnökségi palotában Khuen-Héderváry gróf elnöklete alatt a kabinet valamennyi tagjának részvételével minisztertanács volt. A jegyzőkönyvet Skerlecz Iván báró vezette. A tanácskozáson, amely másfél óra hosszáig tartott, az országgyűlés feloszlásával kapcsolatos intézkedésekről volt szó.

Budapesti tudósítónk jelenti: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a mai minisztertanács határozata értelmében vasárnap délután Bécsbe utazik és hétfőn kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A miniszterelnök az országgyűlés feloszlásával kapcsolatos intézkedések tekintetében fog a királynak előterjesztést tenni. Ezen a kihallgatáson Khuen gróf az országgyűlés összehívása ügyében azt az előterjesztést teszi, hogy az országgyűlés két háza március 21-re hívsék egybe. A miniszterelnök előterjesztést tesz továbbá a Ház feloszlása, az új képviselőház egybehívása és a választások kiírására vonatkozólag. Ez utóbbi a Ház feloszlása után rövidesen meg fog történni.

Hieronymi üdvözlése.

A csongrádmegyei nemzeti munkapárti választópolgárok a következő táviratban üdvözlétek Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert:

„Az átalakult politikai viszonyok mellett keletkezett nemzeti munkapárt képezi biztosságát annak az előlegezett bizalomnak, amelylyel Csongrád közönsége és választópolgárainak túlnyomó többsége Nagyméltóságodat, mint a nemzeti munkapárt oszlopos tagját és Csongrád közönségének legnagyobb jótevőjét a közel jövőben leendő választásra való tekintettel képviselőjelöltjének óhajtja megnyerni. Fogadjon Nagyméltóságod ez alkalomból őszinte üdvözlésünket.“

Bizalom a kormánynak.

Trencsénvármegye törvényhatósági bizottsága ma 167 szavazattal 16 ellen bizalmat szavazott a kormánynak és üdvözölte.

Főispáni beiktatások.

Kassáról táviratozzák: Abauj-Tornamégye főispáni székebe ma iktatták be Sziklay Ede új főispánt, még pedig a vármegye korábbi határozatához képest, minden ünneplés mellőzésével. Az installáló gyűlést Puky alispán nyitotta meg, aki nem küldöttség útján hívta a főispánt, hanem Horváth főjegyzőt megbísta, jelentse Sziklay-nak, hogy a közgyűlés együtt van. Ez időtartamra a közgyűlést felfüggesztette. A főispáni eskü kivétele után Puky alispán vezetésével a vármegyei tisztikar tiszteltgett a főispán előtt, akinek az alispán mutatta be a tisztikar tagjait.

Baja város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén bucsuztatta el a távozó Ambrozovics Lajos főispánt. Ezután elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy az új főispánt, ifj. Szemző Gyulát átíratban rokonszenven üdvözli és ünnepélyesen beiktatja.

A testvérharc.

Egyik estilap mai számában a következőket írja:

Most már nyilvánvaló, hogy a két függetlenségi párt közt uralkodó ellentétek nemesak személyi, hanem elvi okokra vezethetők vissza. Erre nézve beavatott forrásból a következőket közlik:

Prónay Dezső báró akciója azon akadt meg, hogy Kossuth a vezerséget a maga részére követelte és azt is akarta Kossuth, hogy Justhék megbánó módon kérjék a Kossuthpártba való felvételt. Viszont Justh kikötötte,

től az időtől kezdve Sármany Pista a villamost nem a Duna partján, a sarkon várta, hanem felsomfordált a Kacsá-utca és elhelyezkedett a bankpalota kijárata előtt. A Kacsá-utcában ekkor végig szállingózott a nagy esemény izgalmas híre: Erzsébetnek, a Kacsá-utca körülrajongott büszkeségének udvarlója akadt, de még milyen udvarlója, vasalt nadrágos, kampós botos, cilinderes, elegáns ur, bizonyára gazdag bankhivatalnok, vagy talán egy gróf, aki polgári rubában szerelmes szavakat sugdos az ártatlan Hamupipőke fülecskéjébe. Bizony-bizony nagy esemény volt ez, beszélt róla az egész utca a Kékmacskánál, a terített zöld asztalok felett Huber ur megbotráncokozva emelte fel szemét a „Politisches Volksblatt“ véres eseményü címképéről s megilletődve állapította meg a társaságnak: valami himpellér aszfaltbetyár a Kossuth Lajos-utca sarkáról a szegény leánynak el szeretné csavarni a fejét. Mire Hackel, a vagyones pék, a hágyermekes családapa hozzátette: utána kell járni annak a gazembernek, mert annak a szegény Kovács Jánosnak nincs annyi esze, hogy vigyázzon a maga háza tájékára.

A sarkon Petákné, az 1212. számú lovasrendőrnek tevékeny és kitűnő asszonya, ki a Kacsá-utca és a Medve-utca közti sarkon kifeszített vitorlaváson ernyő alatt izes hazai és déligyümölcsöket árulgatott, rezgel a méltóságos asszonynak, Niedermanu Pálné kuriai bíróné ömeltéságának újságolta az Erzsébet szívügyét, azzal a megtoldással, hogy rosszat sejt,

s hogy aggodalommal van eltelve az ügy becsületessége és korrektsége felől. A méltóságos asszony meleg érdeklődéssel kérdezősködött a tényállás felől:

— Lássá, lássá, Petákné, ebben az Erzsébetben igazán örömről és büszkeségről tellett. Kár volna, ha valami bazzontalan fráter rossz utra tértené. Szólni kellene azoknak a szegény embereknek.

S nem télt el 24 óra, a Kacsá-utcában száz házban, száz megelégedetten ebédelő társaságban megállapították a következőket:

Sármany Pista a budai pénzügyigazgatóságnál jelenleg napidijas. Atyja alispán volt egy felvidéki vármegyében, de eltékozolta a családi vagyonát s fiára örökségül a könnyű és dologtalan élet szeretetét hagyományozta. Az ifjú, méltóan az apai örökséghez, úgy kiviselte már magát a hivatalban, hogy fegyelmi eljárás alatt nyög a nemsokára egészen ur lehet, amennyiben nem lesz kénytelen semmiféle irodai hivatalos órához alkalmazkodni.

Egy szombat este a Kékmacskába beinvitáltak a szomszédok Kovács Jánost, a kereskedelmi bank portását és elmondták neki a szerzett információkat Sármany Pista urról téviről-hegyire. Kovács János csendesen, tisztelettel hallgatta meg az utca véleményét. Nagy későn, a második moóri spriccer után jegyezte meg:

— Az Erzsébet okos lány, annak van magához való esze. Hiszen az iskolában a bárókisasszonyok is tőle tanulnak, mert hogy ő az

osztályban a legjobb. Elmondom neki ezeket, hadd tudja meg ő is.

S Erzsébet nemsokára mindezt tudta is. Talán nem is a szívével annyira, mint az édesanyja gyöngéd figyelmeztetéseivel kellett örökös harcban állania, míg lassankint maga is meggyőződött, hogy az ő boldogságát nem lehet a Sármany Pista ur levegőben lógó, bizonytalan életsorsához fűzni. Hiszen még Ámoristen nem birizgálta fel annyira a szívet, hogy heves gyuladásokat okozott volna a Pista urfi kimaradása. Valahogy úgy van, hogy ha valamit belát a józan értelem, akkor lassankint, előbb-utóbb a szív is kénytelen-kelletlen beadja a derekát s lassan, észrevétlen kiköltözik a magakotta ábrándpalotából. Ebben a hűvös, kijózanító műveletben nagy segítségére volt Erzsébet kisasszonynak a véletlen. Ezt a véletlent bátran lehetne nagy V-vel is írni, amennyiben személyt jelent, személyt, mefisztofeleszszakállut, haragos szeműt, de porcellánbaba arcu férfiut, akit, ha az ember akart, félelmetes, mord szobatudósnak nézett, ha akart pedig, ábrándos, természetimádó ifjunak, kinek meleg érzéssel, nemes hevülettel csengett a beszéde. Más szóval Szabó Kálmán tanár jelenik meg a színen, lépdél végig a gyepes, gránitkockás Kacsá-utcában, lohol, rohan a széna-téri tenispályára, nem ugyan teniszezni, mert ezt a gyenge nemhez illő mulatságnak tartja a fiatal tanár ur, hanem futballozni, mely mulatságot áldozza fel minden szabad pillanatát.

A Kacsá-utcában csak kétszer kell végig-

hogy Kossuthék egyszerűen lépjenek vissza a függetlenségi pártba s ismerjék kötelezőnek a függetlenségi- és 48-as párt programját. Ilyen módon az egyesülés nem jöhetett létre. Később azután Justh meggyőződött róla, hogy Kossuth levelekkel bujtogatja a függetlenségi köröket választóit és lepiszkolja a bankosokat. Ezen Justh annyira felbőszült, hogy most már a választási kooperációba se akart belemenni. Ma már az egymás iránti elkeseredés a két függetlenségi árnyalat között sokkal fokozottabb mérvben nyilvánul, mint általában az ellenzékiek és a kormánypártiak között.

Ilyen viszonyok között kísérelte meg Polónyi Géza a két párt kibékítését. A napokban Kossuthnál járt, aki azonban udvariassan kiadta az utját. Kossuth megmondotta neki nyíltan, hogy Justhtal lehetetlen együtt működnie.

— Sajnos, — mondotta Kossuth — a választásoknál a két párt szemben fogja egymást találni és testvérharcot fog vívni.

Éjjel jelentik: Justh Gyula ma este megjelent a függetlenségi párt helyiségében, ahol hívei nagy ovációval fogadták. Az elnök a párt vezetőivel hosszasan tanácskozott a Kossuth-párt ismeretes átirata felett, melylyel a függetlenségi pártot a március 20-iki gyűlési ülésre és a Kossuth lakomán való részvételre meghívta. A tanácskezéskor elhatározták, hogy az átiratra ebben az értelemben válaszolnak: a függetlenségi párt a templomi ünnepet külön rendezi, a lakomán ellenben részt vesz azzal a feltétellel, ha azon mindkét pártnak egy-egy szónoka beszél, vagy pedig az ünnepi szónoklatot oly függetlenségi politikus tartja, aki egyik pártnak sem tagja.

A válasz átadását ifj. Madarász József párttitkár vezetésével álló három tagú küldöttségre bízták. A küldöttség még az este folyamán el is ment a Kossuth-párt helyiségébe, de Kossuth Ferenc nem volt ott s így üzenetükre a választ csak holnap kapják meg.

Gieswein Sándor kilépése.

Gieswein Sándor képviselő, győri kanonok, ma levélben tudatta a keresztényszocialista párt elnökével, Szapáry Pál gróffal, hogy a pártból kilép. Giesweint erre az elha-

tározásra az birta, hogy megunt a sok támadást, melyben pap társai részesítették, a miatt, hogy megbentotta a katolikus néppárt sorait és abból 6 lépett ki először.

A munkásbiztosító pénztár átszervezése.

Az új kiküldöttek névjegyzéke.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Az aradi munkásbiztosító pénztár munkaadói és biztosított tagjai vasárnap választották meg Aradon és Aradmegyében tizenegy községében a pénztár közgyűlésének új tagjait. A választás eredménye a következő:

A munkaadók csoportjából. A) Ipari csoport (aradi tagok): Bérczi Pál szijgyártó, Glück József festő, Georgiadesz József szabó, Glück Károly mészáros, Gruber István fodrász, Hönig Ottó szivattyukészítő, Czeiler István festő, Eberwein József asztalos, Fábian József építész, Fock Gábor esztergályos, Fodor Zsigmond építész, Frick József építész, Kalmár József műszerész, ifj. Radocsányi János szijgyártó, Schuberger Jakab ác, Szántay Lajos építész, Stark Sándor oszmadia, Szablóczky László kefekötő, Tabakovics Emil építész, Titteltóber Vilmos képfaragó, Weil Alajos bádigos, Bolezny Antal cipész, Krémer János asztalos, Kotsis Lajos építész, Pápay Lajos asztalos, Assael Károly géplakatos, Bräuner Vilmos festő, Fenyves Károly építész, Andrejkovics János asztalos, Probst Mihály építész, Reisinger Sándor építész, Steiner József építész, Neubauer Manó vállalkozó, Bisám Gyula festő, ifj. Moskovitz Izidor szabó.

B) Gyári csoport. Ifj. Czeiler István asztalosárugyáros, Czernóczky Mihály cipőárugyáros, Steigerwald Alajos butorgyáros, Juhász István lakatosárugyáros, Olár Jusztin gyárigazgató, Roser Mihály téglagyáros, Stoll Béla lakatosárugyáros, Bruckner Lipót butorgyáros, Kalmár Nándor nyomdatulajdonos, Pollák Sándor téglagyáros, Vulcu J. Maxim vasárugyáros, Balogh Dávid kályhagyáros, Fleischer Adolf vasbutorgyáros, Dobiáschi József gyújtószinörgyáros, Fényes Dezső gyárigazgató, Reinhart Fülöp butorgyáros, Solymos József vasárugyáros, Sebessy Ferenc asztalosárugyáros, Schäffer Richard lakatosárugyáros, Verboš Nándor asztalosárugyáros, Balázs Kálmán vagongyári hivatalnok, Dickler József gyárigazgató, Kristyóry János sütőárugyáros, ifj. Müller József műfestő-

árugyáros, Nyáry Vilmos cukorkaárugyáros, Réthy Viktor nyomdatulajdonos, Szathmáry Károly gépüzemigazgató, Sármezey Endre gyárigazgató, Weisz Márkus cukorkaárugyáros, Zerkovitz Rudolf vasutig., Boros János nyomdafőn., Dávid József vagongyári hivatalnok, Fritz Ferenc vagongyári hivatalnok, Heller Soma gyárigazgató, Kotzander Ignác gyártulajdonos, Lengyel Manó butorgyáros, Loránt Emánuel gyárigazgató, Lészai Ottó gyárigazgató, Neuman Dániel gyáros, Neuman Alfréd gyáros, Némethy Emil gyárigazgató, Gedeon János gyárigazgató, Neuman Károly dr. gyáros, Neuman Samu gyáros, ifj. Neuman Adolf gyáros.

C) Kereskedői csoport. Adler Andor nagykereskedő, Kerpel Izsó papirkereskedő, Hoffmann Antal divatkereskedő, Bing János borkereskedő, Daimel Lajos fűszerkereskedő, Etes Armin fűszerkereskedő, Fuchsstein József terménykereskedő, Hegyi Albert rövidáru kereskedő, Kneffel Lajos szénkereskedő, Maresch Gyula diszműkereskedő, Oravetz Miklós fakereskedő, Schwartz Adolf rövidáru kereskedő, Szabó Albert üvegkereskedő, Weinberger János cipőkereskedő, Kaszab Géza lapkiadó, Leichter Lipót borkereskedő, Magyar Ferenc gépkereskedő, Meer Armin festékkereskedő, Tenner József bizt. főügynök, Weisz Dávid fűszerkereskedő.

Választottak még száz kiküldöttet a biztosított tagok közül és száz-száz közgyűlési póttagot mindkét érdekeltség köréből.

Az új kiküldöttek március 23-án már közgyűlést tartanak, amelyen a pénztár 1909. évi zárszámadásainak jóváhagyása után újjáválasztják az igazgatóság s a felügyelő bizottság tagjait, az aradi munkásbiztosítási választott bíróság ülnökeit és az országos pénztár közgyűlésére küldendő tagokat.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A m. kir. adóhivatali tisztviselők országos egyesületének aradmegyei szervezete e hó 13-án d. u. 6 órakor az „Aradvárosi Társaság”-ban választmányi ülést tart. Táragsorozat: Jelentés a) a lefolyt évben kifejtett működéséről, b) a múlt év vagyonkezeléséről. Az országos egyesület közgyűlésén való állásfoglalás. Indítványok. A szervezet közgyűlésének előkészítése, idejének s helyének meghatározása. Tisztújítás. Egyéb ügyek. Ezen az ülésen a szervezet minden tagja, bár ha nem is választmányi tag, részt vehet s szólásjoggal bír.

(*) Az ujarad-zsigmondháza önkéntestűzoltók testülete e hónap 13-án Ujaradon közgyűlést tart.

menni, hogy az ember meglássa Erzsébet kisasszonyt, aki vagy a mamájával sétálgat le a fel az alacsony homlokzatú házak előtt, vagy pedig az utcabeli lányokkal tereferél, vagy öntözgeti a néhány száz pelargóniát a szuterén vasrácsos, alacsony ablakában. Bármennyire imádkozta is Szabó Kálmán ur a futballt, mégis csak megállt a bankpalota ablaka előtt s bátran, szemtelen merészséggel nézett be az ablakon. Erzsébet nyugodtan tűrte ezt a szemtelen ostromot. Néhány nap múlva a tanár ur a legfelélmesebb nevű kacska utcai varrókisasszony fivérével mutatatta be magát, aki Erzsébet kisasszonyt személyesen ismerte.

Ettől a perctől fogva az utcában ismét szövegetni kezdtek a szerelem szivárványos, aranyos pókhálóját az ifjú szerelmesek homloka fölé. Csodálatos mód a tanár ur férfias, egyszerű fellépése különös szimpátiákkal találkozott a kuriai bíróné öméltségánál. A Kék-macska törzsvendégeinél, sőt magánál a kérlelhetetlen elcélletű, felelmetes erkölcsbőről lelkületű Petákné asszonyságnál is. Különös érdemül tudták be a klasszika filológia bátoratlan levitájának is, hogy forró nyárban is cugos cipőben járt, nadrágja vasalatlan volt s a Ferenc József-kabátja nemcsak kikönyökölt, hanem a hosszú, becsületes használatban vakítóan fényes is. A fiú különben jászberényi volt, módos oszmadiai gyermeke, kik legalább is egy lenhaju bárókisasszonyt szerettek volna maguknak menyűl. Bátyja, nővérei addig-addig beszélték a fejébe a százezer forintos gazdag lányok káprázatos legendáját, míg Kálmán ur

halálosan beleszeretett Erzsébetbe. Jelenben helyettesi minőségben robotolt, de reménye volt ahhoz, hogy egy év alatt kinevezik. Erzsike biztatgatta:

— Az igazgató ur apámnak megígérte, hogy beszélni fog a miniszter ural. hogy tanítónői kinevezést kapjak a fővárosnál.

Kálmán nyugtalanul válaszolt:

— Erzsike, ha véletlenül vidékre találnának kinevezni, maga tudom elfelejtene engem.

— Ahol gimnázium van, van ott elemi iskola is. Ha pedig nincs, akkor lemegyek az óvodába is tanítani.

Es boldogan tervezgették, várták, epedték az időt, augusztus végét, mikor életükben bekövetkezik a nagy fordulat, a kettős kinevezés. Kálmán nem ment haza vakációzni, a Kacska utcában a gazdag pék havi potom tizenkét forintokért kétablakos utcai szobát adott neki és ő minden reggel, amikor kinyitotta az ablakot, láthatta, gyönyörködhetett Erzsikében. És övék volt az egész nap, nyári rekkenő melegével. Övék volt a gyönyörű, csodálatos színekben gazdag budai alkonyat, mikor különös és kedves madárhangek érkeznek a budai hegyek felel s fűrgelábu, dővaj napnyugati szelű sugdosódik a kacska utcai gesztenyefák sűrű lombjai között. Övék volt a holdas éjszaka, amikor kar a karban subantak végig a gránitkőves utcán, a járda szélén a kövek közül verbénák, porcinkulák lila, piros és szalmasárga fejei mosolyogtak rájuk s a boldog, megelégedett utcai népek sóhajgtattak maguk közt: Istenem, beh derek emberpár, beh

megérdemlik egymást! A Kék-macskaiban is ezt beszéltek. Huber ur is életét és vérért áldozná ezért a derek tanárért, aki hozzájuk is benéz s vasárnap délután moóri spriccer mellett jókedvvel játssza az aleóst.

S amint mennek, imbolyognak a holdvilágos estén, az egész utca velük érez, lesi a mosolyuk s áldást rebeg minden lépésükre. A lányok és fiúk boldogan sugdosnak a szerelmesek háta mögött:

— Ime, milyen szép emberpár került össze a mi utcánkban. Ez a mi utcánk násza.

És ők fiatalos boldogsággal, átszellemülten, semmiről sem tudva sétálgatnak, össze-összene vetnek s nagynéha, rejtte, loppal, ha nem látja senki, összehajtják a fejüket, sőt jó messze a ravasz, világos gázfénnytől, az egyik szerelmes ajk megkeresi a másikat.

A gazdag pék kertjéből a flügelhorn hangján szerelmes legény szivváltomása rezzket ki. Vergiss mein nicht, — dalolja halk, csendes hangon Erzsike s mindketten mosolyogni valónak találják ezt az érzélgős német romantikát. Ajkuk folényesen mosolyog, de a szívük lázasan, szinte hangosan dobban, s mivelhogy háromnegyed tizen ütött a budai Barátok templomában az óra, sietős léptekkel osonnak végig az utcán. Az esti szellő belekap Erzsike hullámos hajába s míg lázas sietséggel rendezgeti a gonosz hajfürtöket, jobbra is, balra is a sorra becsukódó ablakokon át boldogan, mosolyogva, szeretettel köszöntget jóéjszakát.

Választási mozgalmak.

A román harci készülődése.

Távirati tudósítás.

Arad, március 11.

A biharmegyei román nemzetiségi politikusok tegnap tették meg az első lépést az újabb politikai akcióban. A Hilaria-ünnepély alkalmából egybesereglett román férfiak tegnap bizalmas megbeszélést tartottak politikai magatartásuk felett. A tanácskozáson Pável Mihály elnökölt. Résztvettek benne a nagyváradi és biharmegyei románság vezetői, Mihályi Tivadar, Lukács László, Vajda Sándor országgyűlési képviselők s több más megyebeli román politikus. Elhatározták, hogy a román nemzetiségi párt fenntartja teljes integritásában eddigi szervezetét, a választásokon aktív részt vesz s ahol tömegesen vannak román anyanyelvű szavazók, ott jelöltek állít. A jelöléseket véglegesen nem ejtették meg. Pozitív az határozat el csupán, hogy Lukács László Belényesen ismét fel fog lépni. Jelöltek állítanak a belényesi, magyarcsékei, ugrai, margittai, bihari, élesdi és tenkei kerületekben. A jelöltek között lesznek Lázár Aurél dr., Zigre Miklós, Papp Coriolán dr., Csordás János dr., egy-két biharmegyei román lelkész, akiknek a szűkebb pátriájukban ismeretségük van s talán próbálkozni fog valamilyen kerületben ismertebb nevű román nemzetiségi politikus is.

A nagyváradi román ünnepről még ezeket jelentik: A magyarcsékei románok felkérték Vajda Sándort a jelöltség elfogadására. Vajda kijelentette, hogy a jelöltséget csak akkor vállalja, ha a kerületben Mangra Vazul is fellép kormánypárti programmal, mert Mangrát a nemzetiségi párt okvetlenül megakarja bukztatni. Mihályi Tivadar, a nemzetiségi párt elnöke kijelentette, hogy pártja minden energiával felveszi a küzdelmet a kormánypárt ellen és ahol jelöltet nem állít, ott olyan jelöltre szavaz, aki az általános, titkos, egyenlő választói jog mellett lesz. Tisza István nagyváradi beszédét ők nem tartják megnyugtatónak; most csak megvárják Tisza István aradi beszédét és azután eddigi rezervált álláspontjukat elhagyva, nyíltan a kormány ellen, vagy mellette foglalnak állást.

Pancsován a kerület mostani képviselőjét, Bohus Károlyt, újból jelölték függetlenségi programmal.

Nagybecskereken Várad Imrét, a kerület eddigi függetlenségi képviselőjét újból jelölték. Váradyt a szerb radikálisok is támogatják.

Kolozsvárt mintegy harminc kolozsmegyei román pap gyűlést tartott, amelyen Vajda Sándor is részt vett. Elhatározták, hogy Kolozsmegyében, amelynek egyetlen nemzetiségi képviselője sincs, hat kerületben szervezkednek és ha lehet, jelöltek állítanak.

Versecen a függetlenségi és 48-as párt jelöltje, Gallovich Jenő március 16-án tartja programbeszédét. A központból a jelölt támogatására a programbeszédhez le fognak utazni Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf, Holló Lajos, Teleki Arvéd gróf és Balla Aladár, akiknek fogadtatására már most nagy előkészületeket tesz a verseci választópolgárság.

Székely Ferenc igazságügyminiszter április 2-án érkezik Szombathelyre, ahol programbeszédet mond. Fogadására százas bizottság alakult.

Csurgóról nagy küldöttség kereste fel Tiller Samu st.-marinói főkonzult és arra kérte, hogy a kerület békéje érdekében a jelöltségtől lépjen vissza.

A sárvári választókerületben a hó 1-én

alakult meg a nemzeti munkapárt. Az alakuló gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek, Tisza István gróf vezérnek, Csáky Albin gróf pártelnöknek és Erneszt József drnak.

Karánsebesről táviratozzák: Burdia Szilárd ma tartotta itt beszámoló beszédét, melynek során bejelentette választóinak, hogy az alkotmánypárt feloszlása folytán belépett a munkapártba. A választók bizalmat szavaztak Burdiának és megalakították a munkapártot, táviratilag üdvözlőlvén Héderváryt és Tiszát.

Kézsmárkról jelentik: A kézsmárki kerület volt szabadelvűpárti választói kimondották a nemzeti munkapárthoz való csatlakozásukat. Gezersich Tivadar és Gresch Ágost pártelnökök felhívást bocsátottak ki, melyben pártszervezés és képviselőjelölés céljából a hó 14-ére összehívják a párt tagjait. Kézsmárkon és a környéken tulnyomólag kormánypárti választók vannak és ha Burgyán Aladárval szemben kormánypárti jelölt lép fel, úgy megválasztása kilátástalan.

Egy nevezetes párbaj.

Ítélet az orvtámadó gyógyszerész ügyében.

Távirati tudósítás.

Arad, március 11.

A múlt év őszén, mint emlékezetes, véres kardpárbaj volt Nagykanizsán Brünauer Árpád kereskedő és Tihanyi László gyógyszerész között. A párviadalban Brünauer a hátán olyan súlyosan megsérült, hogy négy hónapig gyógykezelnie kellett. Az ügyesség, — miután az volt a vád, hogy a gyógyszerész megsértette a vivási szabályokat, Tihanyi ellen közönséges súlyos testisértés büntette, Brünauer ellen pedig párviadal vétsége címén emelt vádat. A párbajra az szolgáltatott okot, hogy Tihanyi feltűnően fixszirozta Brünauer unokahúgát, Brünauer erre tettlegesen bántalmazta a gyógyszerészt, mire megtörtént a provokálás. Ma volt az ügyben a főtárgyalás a nagykanizsai törvényszék előtt.

A tárgyalásról ez a tudósításunk szól:

A tárgyalás a két vádlottnak, Brünauer Árpádnak és Tihanyi Lászlónak vallomásaival vette kezdetét. A két vádlott vallomása semmivel nem járult hozzá a párbaj előzményeinek tisztázásához. Ami pedig a párbaj lefolyását illeti, arra nézve Tihanyi azt mondta el, hogy először ő kapott egy vágást Brünauerától, mely azonban testét nem érte, mert azt a hasbandázs, melyet átvágott, felfogta. Ettől az erős vágástól megtántorodva elesett. A másodszori összecsapásnál Brünauer alacsony állásból rendkívül vehemensen támadott, míg ő egyenesen felállva védekezett. Eközben történt, hogy mikor Brünauer éppen alulról hozzá bevégni készült s ő erre riposztzott, Brünauer elcsuszott és előre bukott. Tihanyi, mint előadta, nem ismerte fel a helyzetet és nem volt módjában kardját visszarántani, mely így Brünauer hátán súlyos sebet ejtett.

Brünauer Árpád vallomása ettől a vallomástól ott tér el, hogy szerinte Tihanyi akkor mérte rá a vitás vágást, mely miatt 4 hónapig nyomta az ágyát, — midőn ő már a padlón feküdt tehetetlenül és hogy Tihanyinak, mint rutinos vivónak akkor feltétlenül be kellett volna szüntetnie a hadakozást, mert észre kellett vennie, hogy elbukott. Ahelyett azonban, — jelentette ki Brünauer, — Tihanyi nemesak nem állította meg kardját, hanem kétszer is belevágott a hátába, úgy, hogy egy mély és hosszú, és egy kisebb vágást mért rá, mely utóbbinak erejét a nadrág felfogta, amelyet Tihanyi kardja a seb folytatásaként szintén elvágott.

Hajdu Gyula dr. volt az első tanu. Ő két vágást látott, melyek a már földön fekvő Brünaueret érték. Az összes segédek egyértelműen

megállapították a párbaj után annak a konstataciójában, hogy „a dolog diszkvalifikálva lesz.“

Schrantz Odön honvédszázasos, ki a párviadalt vezette, a párbaj kezdetének formáit mondta el először, majd azt igyekezett plauzibilissé tenni, hogy bár ő látta Brünauer elbukását, Tihanyi gyors vágását megakadályozni nem tudta, mert annak lehetősége fizikailag ki volt zárva. Éppen a fizikai idő rövidségével magyarázza azt is, hogy Tihanyi nem tudhatta, hogy Brünauer elesett, mert ez alsó, mély állásból támadott. Szerinte szabálytalanság nem történt Tihanyi részéről, legkevésbé pedig szándékos szabálysértés.

Fodor Aladár dr. párbajorvost hallgatták ki ezután. Szerinte az egész vita tárgyát képező párbajrészlet oly rövid, pillanatokrnyi idő alatt ment végbe, hogy abban fázisokat megállapítani lehetetlenség. Tény az, — hogy Brünauer fekvő helyzetben érte Tihanyi kardja, de minden oly gyorsan történt, hogy abban Tihanyi részéről megfontoltságot és szándékos párbajszabályt sértő eljárást megállapítani nem lehet.

Bokor Gyula tanunak, Brünauer másik segédjének kihallgatása következett. A párbajnál éppen szemben állt Tihanyival s így mindent pontosan észlelt. Határozottan látta, hogy midőn Brünauer elesett, Tihanyi rászegezte tekintetét és ezután, bár csupán pillanatok eseménye volt az egész, egymásután két vágást mért a földön fekvő ellenfele hátára. Szerinte határozott szabálysértést követett el Tihanyi és a párbaj után, midőn Schrantz kapitány a segédekkel a terem sarkában tárgyalt, az az egyértelmű megállapítás jött köztük létre, hogy szabálytalanság történt és azt a bíróság elé kell döntés végett terjeszteni. Csak a jegyzőkönyv fogalmazásakor az utolsó pillanatban szurták bele a „látszólag“ szót Schrantz szándékos kívánságára a jegyzőkönyvbe.

Kenedy Imre dr. elnök szembesíti a tanut Schrantz Odönnel, aki azt jelenti ki, hogy ő azt mondta a segédek előtt, hogy „amennyiben Brünauer védtelen állapotban érte a vágás, ez diszkvalifikáló.“

Kahlen Erik, (Tihanyi segédje) a 48-ik közös gyalogezred főhadnagya, a következő tanu. Brünauer baloldalán állt — adta elő — s így Tihanyi minden mozdulatát pontosan megfigyelhette. Arra nem emlékszik, hogy Tihanyi az első vágásra, melyet Brünauer a hasbandázsára mért, elesett volna, csak azt tudja, hogy Tihanyi ettől megtántorodott. A másodszori összecsapásnál Brünauer nagyon mélyen támadott s ebből ő azt következtette, hogy ismét hasvágást tervez Tihanyi ellen. Látta, amint Brünauer elbotlott és elesett, nem tudja azonban azt, hogy egészen a földön feküdt-e. Ő úgy látta, hogy a könyökére esett Brünauer, hemloka pedig fölfelé álló csuklóján támaszkodott. Az elesés, a vágás és a vezető segéd „állj“ vezényszava egy pillanatban történt. Csak egy titét látott. Szerinte Tihanyi a vivási szabályokat megsértette, de a párbajszabályt nem. A párbaj-jegyzőkönyvet azért írta alá ő is, mert a polgári segédek kijelentették, hogy azért ki-ki megmarad a saját egyéni véleménye mellett.

Litfass Jenő 48-as hadnagy (Tihanyi másik segédje) következett. Tihanyi nagyon elfogódottnak látszott a párbaj megkezdésekor és ez az állapot Brünauer vehemens támadása, majd sikerült vágása következtében még inkább növekedni látszott. Másodszor ismét nagyon vehemensen támadott Brünauer s ő azt hiszi, hogy éppen a nagy vehemencia következtében saját lábában botlott meg s úgy történt elbukása.

Délután pontban 6 órakor hozta meg a törvényszék ítéletét. Mindkét vádlottat a párviadal vétségében mondták ki bűnösnek és Tihanyi Lászlót 2 havi, Brünauer Árpádot pedig 8 napi államfogházbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen mindkét elítélt fellebbezett.

Belépés a munkapártba. Eszterházy László gróf, Hunyady Károly gróf soborsini földbirtokos és Széchenyi Emil gróf beléptek az országos nemzeti munkapártba.

Felségsértés a Reichsrathban.

Az osztrák képviselőház botránya.

Távirati tudósítás.

Arad, március 11.

Az osztrák képviselőházban, mely hosszú szünetelés után néhány nap óta megint ülészik, ma megismétlődtek a régi botrányok. Érdekessége a mai botránynak az, hogy közép-pontjában a Reichsrath szociálista alelnöke áll, aki egy német képviselő beszéde alatt gunyos megjegyzést tett a *habsburgi* és *hohenzollern*-uralkodó családra.

A zajos jelenetekről bécsi táviratunk ezeket mondja:

Az osztrák képviselőházban, mely néhány nap óta a kormány pénzügyi javaslatait tárgyalja, ma Renner dr. szociálista képviselő beszéde alatt heves jelenetek támadtak. Renner beszédében a *Habsburgok* és a *Hohenzollern* politikáját tette kritika tárgyává. Beszéde közben *Pernersdorfer Engelbert* képviselőházi alelnök, aki a szociálista padsorokban ült, barátaihoz halk hangon, úgy, hogy a gyorsírók sem hallották, ezt a megjegyzést tette:

— *Fütyülök a Habsburgokra és a Hohenzollernekre!*

Ezt a megjegyzést csak kevesen hallották. De alighogy Renner bevégezte beszédét, felállt *Malik allddeutsch* képviselő és bejelentette, hogy *Pernersdorfer* a felségről a fenti sértő megjegyzést tette; kéri az elnököt, utasítsa ezért rendre.

Óriási zaj tört ki erre. A szociálista képviselők ordítani kezdtek:

— *Gazember! Denunciáns!*

— *Szégyelje magát! Spion!*

A képviselők felugráltak és már fenyegetőzve *Malik* felé rohantak, mikor felállott *Pernersdorfer* és szólni kívánt.

Kijelentette *Pernersdorfer*, hogy barátaihoz fordulva tényleg tett ilyen megjegyzést, de az nem közbeszólás volt, hanem egy privát megjegyzés, melyet alig 2–3 ember hallott.

— Nagyon sajnálom különben, — ugymond — hogy elővigyázatlanul ilyen megjegyzést tettem, de az a szokásom, hogy *akikkel privátim beszélek, azokat zsentlemeneknek tartom.* A Háznak semmiféle joga nincs privátim tett megjegyzésem felett itélkezni, annál kevésbbé, mert azt a gyorsírók sem hallották. Kérdem ellenben az elnök urat, hajlandó-e ítéletet mondani a Házban egy olyan embernek erkölcsi kvalitásai fölött, aki *denunciánsképen* működik.

Nagy láрма tört ki erre és *Malik* kénytelen volt elhagyni a termet. Az elnök sem *Malik*, sem *Pernersdorfer* felszólítására nem válaszolt, mire a napirendi vitát tovább folytatták.

TANÜGY.

(—) Az aradi kir. főgimnázium „Petőfi” önképzőkörre március hó 12-én (szombaton) délután 5 órakor, a liceum disztermében ünnepélyt tart. A jegyek ára: ülőhely 1 korona, állóhely 50 fillér. Műsora a következő: 1. Mozart Don Juan nyitánya. Az ifjúsági zenekar Unger Mór tanár vezetésével. 2. Petőfi: A magyar ifjakhoz. (Szavalt.) Földes Béla VIII. o. t. 3. Hubay: Csárdajelenet. (Hegedűszóló.) Lőcs Gyula VI. o. t. 4. A szabadság. (Felolvasás.) Koszó János VIII. o. t. 5. Mendelssohn: Chansonetta. (Vonósnégyes.) Berger K. VII. o. t., Forbáth J. VIII. o. t., Freud M. VIII. o. t., Bock B. VIII. o. t. 6. Zivuska: Induló hajók. (Melo-dráma.) Sziebig Béla VIII. o. t. (szav.), Westmann Alfréd V. o. t. (zong.) 7. Unger Mór:

Diakkaland, ifjúsági ének- és zenekar. A szonorakiséretet Goldziecher Fülöp VII. o. t., Reiber Henrik VII. o. t. látják el. Jegyek ifj. Klein Mór cégnél kaphatók. 1290

Tisza István Aradon.

A vasárnapi ünnepély programja és egyéb tudnivalók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Az aradi munkapárt alakuló közgyűlése és annak keretében Tisza István grófnak aradi látogatása oly impozáns megnyilvánulása lesz az aradi polgárság lelkesedésének, amelyet csak valóban nagy események tudnak megteremteni. Az országos párt előkelőségeinek seregétől kísérvé jelenik meg Tisza István gróf Aradon, hogy az ország békéjének megteremtését biztosító utakat megjelölje és Aradról is hirdesse az ő egyenes és becsületes lelkéből fakadó eszméket, melyektől ennek a sekat szenvedett országnak szebb és jobb jövőjét várja. A cél oly nemes, hogy az a keret, melyben a vasárnapi események lejátszódnak, külső formáiban sem maradhat mögötte.

Az aradi munkapárt szervező bizottsága, a fogadtatást rendező bizottság tagjai azt a néhány órát, mely a vasárnapról elválaszt, felhasználják arra, hogy Aradváros közönségének lehetővé tegyék a város hírnevéhez méltó, impozáns és komoly politikai manifesztációt. A rend és nyugalom legbiztosabb óra maga a polgárság, mely mindig megtalálja az ő magas intelligenciájának legmegfelelőbb formát a lelkesedés megnyilvánulásához is. A vasárnapi ünnepségek nagy arányai bensőséges melegséggel párosulva felejthetlenné teszik nemcsak nekünk aradiaknak, de kiváló vendégeinknek is az aradi munkapárt alakuló nagygyűlést.

Ennek biztos záloga az a minden részletben gondosan kidolgozott program is, melyet az alábbiakban közlünk:

Vasárnap délből 12 órakor kezdődik meg, Tisza István grófnak és kíséretének Aradra érkezésével az ünnepségek sora. A vendégek kocsikon fognak a városba bevonulni és azért az az ötven köcsi, mely a bevonuló menet élén fog haladni, már tizenegy órakor gyülekezik a *Fehér Kereszt* szálloda előtt, ahol egy tömegben hajtatnak a vasuti állomáshoz. Tisza István gróf és kísérete a 12 óra 12 perckor berobogó gyorsvonattal érkeznek Budapest felől. Az állomás épületben várható tolongást megelőzendő, a rendező bizottság úgy intézkedett, hogy ott csak a bizottság által kibocsájtott belépő jeggyel bírók foglalhatnak helyet.

Tisza István gróft *Nesnera* Aladár üdvözlő megérkezéskor és vele együtt vonul be Tisza gróf *Vajda* Zsigmond nagybirtokos gyönyörű négyes fogatán. A vendégek kocsira szállása után megindul a menet és az állomástól a viadukt mellett elvezető kocsiuton ér a *Boros Beni-térre*, ahol a befelérjővet, jobb-kéz felé eső aszfalt-kocsiuton halad tovább.

A *Fehér Kereszt* szálloda előtt a vendégek leszállnak a kocsikról és elfoglalják részint itt, részint a Központi-szállóban fenntartott szobáikat.

Egy órakor a vendégek tiszteletére és az ő részvétükkel a Központi-szállodában ebéd lesz, melyhez a jegyeket *Rónai* A. János szállodásnál lehet átvenni.

Az aradi munkapárt alakuló közgyűlése a *Fehér Kereszt* emeleti nagytermében délután 3 órakor kezdődik. Az ülést *Nesnera* Aladár nyitja meg. Utána Tisza István gróf fejti ki a munkapárt programját és céljait.

Majd megtörténik a megalakulás, illetve a tisztikar megválasztása. Ennek végeztével az ülést berekesztik.

A szervező bizottság felkéri a párt tagjait, hogy a *Fehér Kereszt* nagytermében, ahol az alakuló nagygyűlés lesz, már két óra után helyezkedjenek el.

Este hét órakor banket zárja be a napot a *Fehér Kereszt* télikertjében, melyre a jegyek nagy része már elkelt. Aki még igényt tart jegyre, az forduljon a párt irodájához (*Fehér Kereszt* szálló.) Tisza István gróf és kísérete este fél tíz órakor Budapestre utaznak.

A nagygyűlésen való részvételre feljogosító jegyek kiosztása a mai nappal megkezdődött. Minthogy a pártirodából eddig 500 jegyet vittek el és ezer embernél több nem fér el a teremben, felszólítja a szervező bizottság a párt tagjait, hogy jegyeiket holnap, szombaton vigyék el az irodából.

A terembe hölgyeket semmi címen be nem bocsátanak. A ki a bejutást mégis megkísérelné, az csak magának okoz kellemetlenséget, mert, ha mégis sikerülne hölgyeknek a terembe, vagy a karzatra bejutniok, a rendőrség kénytelen lenne őket távozásra felszólítani.

A bevonulási útvonal fellobogozását már ma megkezdették. Amennyiben az útvonalon levő háztulajdonosok, vagy lakók zászlóra számot tartanak, forduljanak a pártirodához.

Arad és a szomszédos vármegyékből már eddig is számos küldöttség jelentkezett, amelyeknek tagjait a gyűlésterem két oldali karzátán helyezik el. A vidéki küldöttségek jegyeiket megérkezésük után a pártirodában vigyék át.

A szervező-bizottság felkéri a párt tagjai közül mindazokat, akik a szervezés munkája iránt érdeklődnek, hogy holnap, szombaton délután öt órakor a „*Fehér Kereszt*”-szálloda földszinti kistermében megjelenni sziveskedjenek.

A fogadtatást rendező bizottság tagjai felkérnek, hogy holnap, szombat este 9 órakor teljes számban sziveskedjenek megjelenni a „*Fehér Kereszt*”-szálloda kistermében.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A nemzeti társaskörben ma este a tagok igen nagy számmal jelentek meg. Fenn járt a klubban a kabinet valamennyi tagja. Az aradi munkapárt vasárnapi nagygyűlése iránt a körben rendkívül nagy volt az érdeklődés. Ma is többen jelentkeztek, hogy vasárnap esatlakozni fognak Tisza gróffhoz. Így a gróffal Aradra fognak utazni: *Odeschalhi* Géza herceg, *Károlyi* Imre gróf, *Degenfeld* Imre gróf, *Kiss* Ernő, *Balla* Gyula, *Gerics* Jenő, *Tóth* Kálmán dr., *Beöthy* Pál és még számosan.

Ma délután Gyulafehérvárra utaztak *Szell* Ignác titkos tanácsos vezetése alatt: *Elek* László, *Hegedüs* Kálmán, *László* Mihály, *Reiner* János és *Gerics* Jenő, hogy részt vegyenek a gyulafehérvári munkapárt holnapi alakuló gyűlésén. Ez a küldöttség Aradon esatlakozni fog a Tisza István gróffal Aradra utazó urakkal.

SPORT.

+ *Maiome* vivóakadémiája a hónap 20-án lesz a *Fehér Kereszt*ben. A népszerű mester akadémiája iránt nemcsak sportkörökben, de a laikusok között is általános az érdeklődés.

Az „irodalmi szarka.”

Érdekes sajtópör.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A budapesti büntető-törvényszék — mint fővárosi tudósítónk jelenti — ma érdekes sajtópörrel foglalkozott. Katona Béla, a Pesti Hírlap közgazdasági rovatvezetője, a Magyar szakírók egyesületének főtájkára, ismert szakíró, feljelentést tett rágalmazásért és becsületsértésért Friedrich István fővárosi tanár ellen, aki az Alkotmány-ban azt írta, hogy Katona Béla a Pesti Hírlap újévi számában a múlt év közgazdasági eseményeit tárgyaló tanulmányában a bankszakértőkre vonatkozó részt, — körülbelül 350 sort — egyszerűen kiollózta Bary Ágost dr. újságíró cikkéből. Ma volt az ügyben a törvényszék előtt a főtárgyalás.

Katona Béla sértett a mai tárgyaláson azt adta elő, igaz ugyan, hogy az említett cikket átvette, de ehhez joga volt, mert a cikk csak számadatokat tartalmaz és az önálló irodalmi munka jellegét nem viseli magán.

Bary Ágost dr. hosszabb részletet olvas fel a cikkből és azt állítja, hogy itt nem adatok átvételéről van szó, hanem fáradtságos tanulmány szó szerinti közléséről, amely az irodalmi tisztességbe ütközik.

A bíróság ezzel befejezte a bizonyítási eljárást és a perbeszéd meghallgatása után Görösöni Dénest a rágalmazás vétsége alól felmentette, mert a kiollózás tényét megállapítottnak vette és így, amikor Görösöni cikkében plágiummal vádolta meg Katonát, igazat írt.

Az ítélet indokolásában kimondja a bíróság, hogy miután az ollózás tényét megállapították, Görösöni jogosan használta cikkében az „irodalmi szarka” kifejezést. A bíróság becsületsértés miatt 20 korona pénzbüntetésre ítélte Görösönit, mert azt is írta Katonáról, hogy „a szélhámoság terén valóságos csecesemő”, ez a kitétel pedig túlhaladja a jogos kritika határát.

Az ítélet ellen az összes érdekelték felebezték.

A szép Károly és a bécsi asszonyok.

A bécsiek szeretett polgármestere, „der schönere Karl”, mint agglégény hunyta le örökre szeméit. Ez a lobbanékony, temperamentumos ember, aki a társasági életet, a kedélyességet minde nekifőlött szerette, egyedül, magányosan élte le életét. Voltak szerető, gondos nővérei, volt sok őszinte és hü barátja, még több tisztelője, de legbensőbb lelki életében mégis elzárkózottan, egyedül élt. Hosszu tevékeny és nem egyszer küzdelmes pályáján egyedül járt mindig és a népszerűséget, a dicsőséget sem, osztotta meg egy szerető hitvessel.

Hogyan volt ez lehetséges? Erre az érdekes kérdésre felel most meg Lueger egyik barátja egy bécsi lap hasábjain. „Lueger dr. és a bécsi asszonyok” címen Dr. v. Radler ezeket írja a Neues Wiener Tagblatt mai számában:

Lueger heves temperamentuma semmi irányban sem élt fél-életet. Egy asszonyt, az ő asszonyát, teljesen és egészen szerette volna és ez az osztatlan érzelmek mindenben akadálya lett volna pályájának. Ezt tudta ő, mert ismerte önmagát erőnyeivel és hibáival.

Már mint fiatal ügyvéd életcélát tűzött ki magának. Bécs polgármesterének lenni, szülővárosának kormányát igazgatni: ez volt célja már kora ifjúságában. Erre törekedett minden erejével

és mindent megtett, ami ezt a célt szolgálta, mindent került, mindenről lemondott, amiről egy hitte, hogy céljában akadályozná. Semmit, semmi mást nem akart Lueger, sem családi életet, sem gazdagságot, sem más előnyt vagy dicsőséget: csak Bécs polgármesteri székét. És Lueger, aki rendkívül éles eszű volt eszközeinek felismerésében, tudta jól azt is, milyen hatalmas erő van a női lélekben. Sokszor épen a nők által nyert meg sok olyan embert, akik benne „den schönere Karl”-t látták. Akik hallották őt beszélni, akik élvezték temperamentumos, vidám társalgását, azok mind lelkesedtek a bécsi polgármesterért. Ő azonban épen azért, mert mindenkié volt, nem volt senkié. Szimpatikus megjelenése, nagy népszerűsége meghódította a bécsi asszonyokat is, de a bécsi asszonyok nem tudták meghódítani őt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bakkarat a hónapos szobában.

Lárvári tudósítás.

Arad, március 11.

Körülbelül hat hete, hogy a budapesti rendőrség „tettenért” egy bakkozó társaságot. Éjnek idején lepte meg Császik rendőrtisztviselő és több detektiv a játékosokat, akik az Aggteleky-utca 2. sz. házban, Weisz Gizella lakásán jöttek elég sűrűn össze.

A rendőrség egyik embere, valamelyik detektiv táviratkézből volt öltözve s így esengetett be éjjeli 12 órakor a lakásba, ahova aztán, mikor kinyitották az ajtót, nyomon követték a többi detektivek. Éppen folyt a játék, sokan vettek benne részt, de nem valami nagy pénz vott az asztalon. A bankban mindössze 40 korona volt s még néhány korona — a pinkában. Szóval, olyan nagy feneket kerekíteni a dolognak, igazán nem volt érdemes.

Mint a játékban résztvevőket: Máthé Dezső szigorló mérnököt, Klimó Endrét, Grünner Lajost, Dániel Jenőt, Figdor Györgyöt, Máthé Lászlót, Maximovits Györgyöt, Ehrenreich Erős Emilt, Fürst Sándort, Halász Károlyt, Somló Józsefet, Weisz Géza drt és Hueber Károlyt írta fel a rendőrség. A legtöbb beismerete, hogy játszott, néhányan azonban állítólag csak nézők voltak. A rendőrség Máthé Dezső felől úgy volt informálva, hogy ő toborozza egy szomszédos kávéház vendégei közül a játékosokat. De Máthé tagadta ezt s csak annyit ismert be, hogy ő bérlő a szobát, melyben bakkozni szoktak maga és barátai. A lakás főbérlője, Weisz Gizella, nem is tudott a játékról.

— És kié volt a pinkapénz? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Azt elmulattuk por és sörben, — felelte Máthé Dezső.

Ez előzmények után, a rendőrség áttette az ügyet a büntető járásbíróhoz, kérve a fent megnevezetteket a kím. btkv. 87. és 88. szakaszai alapján, szerencsejáték kihágása miatt feleletre vonni. Ma tárgyalta ezt a pört Szilva dr. járásbíró.

Elsőnek Máthé Dezsőt hallgatták ki. Ugy vallott, mint a rendőrség előtt.

A bíró: Kik jártak önhöz mégis?

— Valamennyi barátom.

— Idegenek nem?

— Soha.

— Mire fordították a pinkapénzt?

— Hozattunk belőle bort meg egy-egy kis harapni valót.

— Miért talált a rendőrség olyan sok kártyát, öt paklit?

A védő: Ennyi kell a bakkhoz, ennyivel játszunk — mi is a kassinóban. (Nagy derűtlenség.)

A bíró: Miért játszottak ép önnél?

Máthé: Mert olyan sok pénzünk nincs, hogy a kassinóban játszhatnánk.

Igy vallott a többi vádlott is. Figdor György nagyvárosi mérnök, ugymond, csak látogatásban volt Máthénál, aki rokona.

A következő vádlott, Fürst Sándor dr. is megerősítette, hogy a pinkapénz csakugyan közös volt. Ha összegyűlt néhány korona, sonkát és sört hozattak érte.

Bíró: Nagyban játszottak?

— Kisebb pénzben, mint akármilyen szolid játékot szoktak. Mert ha például 14-en játszottunk is, a bank mindössze 15 korona volt.

— Ki adta a bankot?

— Felváltva. De ha Máthé adta, akkor is letettünk a pinkába s így bizonyos, hogy a részéről nem „üzlet” volt ez.

— Többször volt ön ott?

— Igen s mert Máthé régi barátom, akár ma is megtenném.

A vádlottak után a tanúk jöttek sorra, köztük utolsónak Flekenstein detektiv. Ő, hogy a bakkaratózók közé bejusson, hónapos szobát bérelt szintén Weisz Gizellánál. Így sikerült is bejutnia. De mert ekként nem volt idegen, a bíróság nem helyezte súlyt terhelő vallomására. A bizonyítás végével az ügyész elejtette a vádat, a bíró pedig felmentő ítéletet hozott.

§ Mit szabad lefoglalni az uriosztálynál?

A hitelezők megrontására a rossz adósok, de az alsófoku bíróságok is már nagyon túlságba viszik a végrehajtási novellának a lefoglalhatóságot tárgyzó határozmányait s valóban ideje, hogy a felsőbb bíróságok ezt a tulhajtott fölfogást kissé megkorrigálják. Ez történt a következő esetben: Egy előkelő kolozsvári lakos ellen végrehajtást vezettek s többek között lefoglaltak több divatos drapériát, ág- és futószőnyegeket, négy fotelt és egy kis diványt. A járásbíró azon a címen, hogy mindezek a végrehajtást szenvedett előkelő társadalmi állásánál fogva, szükséges butort képeznek, a lefoglalást föloldotta. A tábla a járásbíró ítéletét megváltoztatta s a lefoglalást jogérvényesnek mondotta ki. Az indokolás szerint a lefoglalt ingók kényelmi és fényűzési tárgyak, tehát a háztartáshoz szükséges butorok gyanánt nem tekinthetők. A végrehajtást szenvedett, bár az uri osztályhoz tartozik, a tárgyakat még előkelő társadalmi állására való hivatkozással sem igényelheti, mert ez a hitelező érdekeit sértené.

§ Pöröl a tábornok. A kolozsvári ügyészséghez szenzációs feljelentés érkezett. Grünzweig Emil tábornok indított pört egy besztecebányai ügyvéd ellen s az érdekes pörben a kolozsvári esküdtbírósnak lesz alkalma a májusi ciklus rendjén ítéletet mondani. A tábornok beadványa egyébként egy régóta huzódó ügy aktáit szaporította. Annak idején rendkívül feltűnést keltett Besztecebányán az a röpirat, amely Lang Károly ottani ügyvéd szignálásával alapos vádakkal illette a besztecebányai tisztikart. Az ügyvéd szerint ugyanis a tisztikar, elsősorban pedig egy százados, fölülte tiszteletlenül, sőt lovagiatlanul viselkedett Lang dr. nővérével szemben. A százados és a tisztikar sajtópört indított az ügyvéd ellen s már hosszú idő óta huzódik ez az ügy. A tisztikar sajtópörtét most Grünzweig tábornok feljelentése is súlyosbította. A röpiratban ugyanis róla süessenek valami bizelgő kitételek. A besztececi csete-paté elutazására a kolozsvári esküdtbírósg illetékes s néhányszor már tárgyalást is tűztek ki ebben az ügyben. A legközelebbi esküdtszéki cikluson végleges elintézését nyer a sajtópör.

Lueger a ravatalon.

Ferenc Ferdinánd megjelenik a temetésén.

Távíratí tudósítás.

Arad, március 11.

Lueger holtteste — mint Bécsből távirat-ezzák — ma reggel óta fel van ravatalozva a Volkshalleban, ahova déli tizenkét órától kezdve a közönséget is bebocsájtják. A tágas csarnokot e célra komor gyászpompával feldíszítették. A falakat teljesen bevonták fekete pesztóval, a falak mentén délszaki növények és élő virágokkal beültetett cserepek állnak. A főbejárattal szemben áll a magas katafalk és ezen a fekete fémkoporsó. A koporsó részletesen van elhelyezve, úgy, hogy a ravatal felső részéről bele lehet látni a halott arcába. A halott fehér keztyűs kezei mellén össze vannak kulcsolva. Arca viaszszárga. A katafalk körül gyertyák égnek nagy számmal, a falak mentén flambeaux állnak, melyeknek a lángja fáklyák módjára nyugtalanul lobog. A koporsó lábánál egyetlenegy koszoru hever, Ferenc Ferdinánd trónörökös koszorúja. Egy párnán a polgármesteri lánc és a Ferenc József-rend nagykeresztje, más párnákon az elhunyt egyéb kitüntetései hevernek. Előjárásági szolgák díszegyenruhában állnak őrt a koporsó mellett. A Volkshalle előterében a padlón tömegesen hevernek a koszorúk, melyeknek a számát máris sok százra becsülik.

Nemrégiben újságíróval való beszélgetés közben következő adatokat szolgáltatta Lueger gyermekkorára vonatkozólag:

— Bécsi gyerek vagyok és porosz szülőktől származom. Atyám, aki a Duna melletti Neustadt-ban született, erős, szikár ember volt, szívós, mint az erdei fa. Atyámat, mint a többi parasztleányt persze katonának vitték és a többivel a Hesz-ezredben Mainzba vonultak. Ott, németföldön kezdett világműveltséget szereznem. Atyám igen tanulmányos volt, s ha egyetlen szabad órája volt, könyvei mellé vonult. Amikor végre letette a felemás kendőt, Bécsbe vette utját és a Polytechnikum szolgájanak oszlopát föl. Ez az alárendelt állás nem gátolta őt abban, hogy tanulását folytassa és tudását fejlessze.

Mint közönséges szolga beiratkozott a technikán három tanár előadására, szorgalmasan, feszült figyelemmel hallgatta az előadást, s letette a vizsgát bámulatraméltó eredménnyel. Büszke vagyok az ilyen atyára, aki minden előképzettség nélkül, tisztára önjelénél, ilyen szédületes eredményt ért el. Az izomemberek mindig imponáltak nekem; ezzel nem a nyers és durva erő megnyíla közását értem.

— Anyám bécsi leány volt. Atyja asztalosmester volt, aki az ő kis házikójában patriáramódon élt. Szép idők voltak azok, amikor még béke uralkodott a műhelyekben s nem mészelyezte meg a munkások lelkét a szocializmus's ezer szorgos kéz csak a munkáját végezte.

Szüleim igen nagy egyetértésben éltek s midőn az atyám a technológiai kamarában fővagyász lett, a boldogság és szerenese napjának nem egy sugara világított be a kis házikóba. Ismét vissza kell térnem atyámhoz. Bámulatos ember volt. Egyszerű ember léteére olyan közügyességre tett szert, hogy bármely számszámot szétszedve, azonnal össze is tudta állítani. Sok díszeteket kapott és anyám boldog mosolylyal fogadta, ha munkájából hazatért. Várt otthon a esinos szoba, a jó konyha. Mert anyám jó szakácsné volt.

— Szüleim boldog házasságában én voltam a harmadik gyermek. Életem negyedik esztendejéig néma voltam. Nem tudott ajkam egyetlen szót sem kiejteni. Később ezt az akaratlan némaságot ugyan bőségesen kipótoltam. Az első szó, amit szám kiejtett, ez volt: *Pepperl*. Így hívták ugyanis az én legidősebb, az én hü, jó, aranyos szívű ménemet, aki önfeláldozóan ápolt, amikor súlyos vörhenybetegségben feküdtem. Már lemondtak rólam az orvosok s ime látja, mégis itt vagyok. Engem a méném gondos ápolása megmentett, de ő, mire én a deliriumból felébredtem, súlyos betegen feküdtem a halál helyettem őt szabadította meg a földi lét gyötrelmeitől, engem pedig megfosztott a legjobb nővértől.

Az első iskolám természetesen a némák iskolája volt a Kettenbrücken-uteában. Nem mentem készenlétlenül oda, mert atyám a kis és a nagy egyszeregy tudásába, az olvasás és az írás tudományába már bevezetett. Az első osztály harmadik szakaszába tettem és én könnyen tettem meg az utat az utolsó osztályig, ahol *Weiskirchner*, a jelenlegi tanácsigazgató atyja, vezette be a gyermekeket az életbe.

— Én az összes osztályokban a legjobb tanuló voltam s évenként én kaptam meg az iskola jutalmát, aminek édesanyám végtelenül örvendett. A jutalomkönyveket mind egy díszes polora helyezte s ha látogató jött, büszkén mutogatta:

— *Ez itt mind a Károlyé.*

— A néma iskola olyan intézetféle volt; zsidó fiúk is jártak abba, de mi nem bántottuk a zsidó fiukat. Verekedés és hólabdadobálás, ez volt a legnagyobb passzióm. Anyám haragudott ezért, de én nem tágitottam. *A leghiresebb verekedő voltam.*

Az elemiből a gimnáziumba, onnan a Terézianumba mentem. Tanulásomban egyedül anyám segített, ő hallgatott ki, ő csinálta a feladataimat, mert anyám rendkívül művelt, okos nő volt. Atyám akkor már tanár volt. Anyám úgy fordította velem Ciceró beszédjét, mint akármelyik tanárom.

Amikor beléptem a politikai életbe és támadások értek, anyám volt az, akinek jobban fájt minden támadás, mint nekem, de azért karrieremnek ő örült legjobban. A polgármesteri szobában függ az arcképem, amit a községtanács festetett meg, s én a festővel megfestettem anyám arcképét is, ez kis rámában itt van az asztalomon. Ő nem él már. Erélyes, erős szelleme lengjen mindig körül s kíséren minden munkámban.

Bukarestből táviratozzák: A szenátus elnöke meleg részvétellel emlékszik meg Bécs város polgármesterének elhunytáról, akinek Románia iránt értékes barátságát kiemeli. Javasolja, hogy Bécs város községi képviselőtársaságának részvételtáviratot küldjenek. Haret közoktatásiügyi miniszter a kormány nevében hozzájárul a javaslatához, amelyet egyhangulag elfogadnak.

Bécsből jelentik: Politikai körökben élénk feltűnést keltett az az illetékes helyről is megerősített hír, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, aki most a Póla melletti Brioni szigetén üdül, pihenését félbeszakítva Bécsbe utazik, hogy Lueger temetésén részt vegyen.

Bécsből jelentik: *Vilmos* császár meghagyása folytán *Rantzau* gróf holnap Bécsbe érkezik és a császár nevében koszorút helyez Lueger ravatalára.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: *Sötét pont*, vigjáték. (A bérlet.)

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal, *Cseh Ferenc* tenorista felléptével *Cigánybáró* operett, este rendez helyárakkal *Tilos a csók*, operett.

* *A sötét pont*. Sevány szellemességű vigjáték *Kadelburg* és *Presber* ma este bemutatott darabja. Igazi német szellemi vérszegénység; ha itt-ott, egyik-másik mulatságos helyzet meg nem kacagtatná az embert, amit a szereplőkkel mondatnak a szerzők, még mosolyt is alig váltanának ki a nézőből. Adva van egy gögös báró, aki megakadályozza a fia házasságát, mert a fia menyasszonyának a bátyja el akar venni egy leányt, akinek meg a bátyja elvette egy suszternek a leányát. Ez sötét pont a báró ur szemében, amit azonban teljesen elsötétít egy szerecsen, aki meg elvette a báró Amerikában lakó leányát. Ennyi sötét pont mellett természetesen derült hangulatban házasodik össze mindenki, akinek csak kedve és jegyese van. Nem valami komplikált kis ügy az egész és csak az mulat rajta, aki még mulat a szerecsenen, akkor is, ha nem kékvokozik és nem dzsiggel, hanem mert fekete. A darab elég jó előadásban került színre, bár a szereplők közül egyedül *Delly* ambicionálta azt, hogy semmi különbség se legyen közte és egy született néger között. *Várnayn*, *Löveyn* és *Harmath* Józsa felemás cipőjén mulatott még a közönség. *H. G.*

* *Csontos Gyula* levele. Budapesti tudósítás alapján a minap foglalkoztunk *Csontos Gyula*-nak, a budapesti Magyar Színház volt tagjának ismert ügyével. *Csontos* egyik közleményünkre reflektálva a következő levelet küldte hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség! Az Aradi Közlöny márc. 6-iki számában „*Csontos Gyula*” cím alatt megjelent közleményt szíveskedjék a valóságnak megfelelően helyreigazítani azzal a kijelentéssel, hogy abból egy szó sem igaz. Én nem kíváncsi vagyok vissza a Magyar Színházhoz és nem kértem annak igazgatójától hogy vegyen vissza. Nem azért mentem el onnan és nincs is arra semmi szükségem. Ez a valóság. Köszönetem mellett vagyok, Budapest, 1910. márc. 10., őszinte tisztelettel: *Csontos Gyula*.

* *A mai dalestély*. *Bosnyák Zoltánné Sándor Erzsébet*, a tüneményes hangu magyar énekművész hangversenyét holnap, szombat este 8 órakor tartja meg, a Fehér Kereszt nagytermében, *Dienzl Oszkár* zongoraművész közreműködésével. Jegyek csekély számban 2, 4, 5 és 6 koronáért kaphatók *Klein* könyvkereskedésében. Telefon szám 252.

* *Az Uránia műsora*. Szombaton mutatja be az Uránia-színház utoljára azt a fényes műsort, mely méltán okozott feltűnést és részesült a közönség rendkívüli érdeklődésében. Különösen *Carlo Rossi* remek történelmi drámája arat sikert, továbbá a ritka látványosság számba menő birmai pagodák és a budhista vallási szokások nyerték meg a közönség tetszését. A nagyhatású műsort kísérő érdeklődés a legjobb bizonyítéka annak, hogy az Uránia mindig megtalálja a közönség szórakoztatásának legjobb módját. *241*

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetői osztály — — — 151

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 12-én az időjárás: nyugaton semmi, vagy kevés csapadék, enyhébb, keleten éjjeli fagy.

— **Március 15.** A nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság már elkészítette a március 15-iki ünnepélyek sorrendjét. Ugy a városházán, valamint a Kossuth Lajos szobra előtti ünnepély valóban impozáns lesz. A rendezőség az idén eltért a szablonról és a városházi ünnepély sorrendjébe két zeneszámot is felvett. Wlassák Vilma, az általánosan kedvelt jeles művésznő, Ferch Ödön tanár kísérete mellett régi bus magyar dalokat fog énekelni. Az ünnepély Joánovics Sándor ösmert tárogatós által előadandó kuruc nótákkal kezdődik. Arad közönsége tudja, hogy kevesen vannak, akik az örökszép és a lelkeket magával ragadó kurucnótákat annyi érzéssel tudnak előadni, mint Joánovics Sándor. A rendezőség megkéri Arad polgárságát, hogy március 14-én este, a zenéstakarodó alkalmával házaikat fellobogózzák és lakásaik ablakait megvilágítsák. A fáklyásmenet este 7 órakor a tűzoltó laktanyától indul körutjára.

— **Elmerült gőzös.** Bécsből jelentik: A „Fremdenblatt“ nak jelentik Triestből: Egy konstantinápolyi távirat szerint a magyar Levante-társaság „Nádor“ nevű gőzöse, amely utban volt a Fekete tengerből Antwerpen felé, Konstantinápolyból elindulva, a kikötő kijáratánál összeütközött az „Agiosz Giorgiosz“ görög gőzössel és elmerült. A görög gőzös is erősen megrongálódott. — Egy későbbi távirat jelenti még: A „Nádor“ nevű gőzös legénysége megmenekült. A hajó Odesszából Antwerpen felé indult és mintegy 3650 tonna búzát és tengerit szállított. Magának a hajónak értéke mintegy 500.000 korona, amely biztosítás révén megtérül. A görög gőzössel való összeütközés közelebbi részletei ismeretlenek és a tengeri bíróság feladata lesz megállapítani, a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **A városok segítése.** A városok országos kongresszusi szervezetének állandó bizottsága ezen a héten tárgyalja az államsegélyről készített törvénytervezetet és az ugyanerről kidolgozott Lukács-féle tervezetet. Lukács Ödön nagyváradi városi tanácsos ugyanis a városok állami funkcióinak költségeit veszi alapul a részletes kiszámításnál. Az egyes városok állami funkciók végzéseért a következő összegekkel terhelték költségvetéseiket: Szeged 501.578, Kolozsvár 353.180, Pozsony 406.172, Nagyvárad 328.620, Szabadka 367.342, Arad 276.896, Debrecen 352.506, Győr 232.751, Hódmezővásárhely 197.420, Temesvár 238.380, Pécs 206.993, Sopron 173.574, Kecskemét 217.597, Miskolc 168.270, Ujvidék 167.178, Kassa 198.153, Szatmárnémeti 114.895, Székesfehérvár 141.455, Marosvásárhely 131.566, Zombor 133.973, Veszprém 116.775, Pancsova 80.573, Baja 85.004, Komárom 83.223, Salgótarján és Békéscsaba 69.752 koronával. A kiadásokkal szemben a kimutatás szerint a városok az államsegélyből százalékos arányában és számszerűsítve a következő összegekben részesülnek: Szeged 401.463 (80 százalék), Kolozsvár 317.862 (90 százalék), Pozsony 284.320 (70 százalék), Nagyvárad 262.896 (80 százalék), Szabadka 257.139 (70 százalék), Arad 249.206 (90 százalék).

— **Kínában eltörölték a rabszolgaságot.** Londonból táviratozzák: A pekingi kormány jóváhagyta az alkotmányos törvények szerkesztésére kiküldött bizottságnak a rabszolgaság eltörlésére vonatkozó javaslatát. Az új törvény szigorú büntetéssel sújtja embernek eladását vagy vételét.

— **Házasság.** Néhány hete megirtuk, hogy Littke Lőrinc volt pezsgógyáros, most kolozsvári drogéria tulajdonos elvette Körmenden élő első feleségétől a vele való házasságából született gyermeket. Ez ugyilátszik végső aktsa volt a nagy szakításnak, melyet annak idején egy revolverlövés tett országos szenzációvá. Littke Lőrinc új életet kezd, új otthonában, új foglalkozási körében megnősült. Egy hozzánk érkezett jelentés szerint ugyanis Littke Lőrinc nőül vette Schomann Antal igazságügyminiszeri műszaki tanácsos, műépítész és fővárosi örvényhatósági bizottsági tag leányát, Józsiát.

— **A jéggyár építése.** A jéggyár gépeit szállító cégek ma küldötték meg a városnak a gyár magas építésének terveit és költségvetését. A tanács rendkívüli ülésben foglalkozott a kérdéssel. Virágh Lajos főmérnök javaslatára úgy döntött, hogy a jéggyárnak és a vágóhídi léghűtőnek közös gépházat építtet. Ebben helyezik el mindkét üzem motorjait és légsűrítőit. Ebből körülbelül 22 ezer korona többletköltség mutatkozik a jéggyár épület terhére, amelyet azonban a léghűtőnél elérhető megtakarítás fedez. Az építkezés sürgőssége miatt a tanács kimondta, hogy a gyár és gépház építésére aradi építés-vállalkozókat és ácsokat szólít fel és a hétfőn délután négy óráig beadandó ajánlatokat még aznap felülvizsgálja. Ajánlatok beadására felszólítást kapnak: Fodor és Reisinger, Steiner József, Tabakovics Emil, Kotsis Lajos Szántay Lajos, Probst Mihály, Frick József, Fenyves Károly, Fábrián József építésszek, továbbá Vlatt István, Veszelyi Pál, Hack Frigyes ácsok. Az ácsmunkákra külön is adható be ajánlat.

— **Ujra szentelik a kőbányai templomot.** Budapesti írák: A kőbányai templomrablás, amelyről az újságok két nap előtt írtak, sokkal nagyobb ártalom, mint ahogy azt a kevésbé beavatott közönség gondolja. Nem is annyira a templom kirablásáról van itt szó, mint inkább arról, hogy a kőbányai istenházát a legkegyetlenebbül megszenstelenítették. Amikor hétfőn reggel a rablást észrevették, Hock János plébános, a templomszolga és a rendőrség az elrablott kincsek értékének megállapítására szorítottak. Csak később vették észre, hogy a betörők az egész templomot megszenstelenítették. Az összes misemondó ruhákat beszenyenezték, olajjal és hamuval bepiszkították, sőt a szentek szobrait is megszenstelenítették; általában az egész templomot annyira bepiszkították, hogy bizonyosnak látszik: a betörők legalább négyen-ötven lehettek. Esztergomból ma kanonokbizottság utazott Budapestre, megvizsgálták a templomot s elhatározták, hogy azt újra föl fogják szentelni. Annyira piszkos és annyira elesufítottak mindent a kőbányai templomban, hogy az újból való felszentelés okvetlen szükséges. A bizottság állítólag már meg is állapította a felszentelés idejét. Kőbányai előkelő uriaszonyok jelentkeztek Hock Jánosnál, fölajánlották segítségüket a tisztogatáshoz. Annyi a piszkos, hogy máig még nem tudták a templomot megtisztítani. Hock Jánost bántja leginkább a dolog, s ma, a mikor a templomban megjelent, újból sírógörcsöket kapott. A betörőket pedig hiába kutatja a rendőrség, semmi nyomuk sincsen.

— **Letartóztatott vásári zsebtolvajok.** Az országos vásár legszorgalmasabb vendégei, a zsebtolvajok és zsebtolvajnok pontosan megjelentek. Ma délután három cigányasszonyt tartóztatott le a rendőrség. Mohács Teréz, Kolompár Róza és Farkas Róza ismert vásári tolvajok és valamennyiüket lopás közben sikerült elfogni.

— **Paraszt kortes-ének Tisza Istvánról.** Tegnap bontották ki a nemzeti munkapárt lobogóját az ugrai kerületben. Lelkes nagygyűlés volt ezen a napon Ugrán. Összejött a kerület minden községének választója. És a nótafa is kivirágzott e napra az ugrai kerületben. A lelkes öröm nótát csalt a legények ajakára s megszületett hamarosan a legújabb kortesdal. A régi, hagyományos ugrai kortesnóta dallamára új rigmust is faragott egy nótakedvelő, dalos ember. Névszerint ifj. Farkas János, geszti választópolgár a nótaszerző. Az új geszti nótát nagy kedvvel éneklék a legények, hatosorban, szép fenszóval. Az ugrai nagygyűlésen eltanulták a többi falvak nótáskedvű emberei is és dalolják már szerte az egész kerületben ifj. Farkas János legújabb nótáját, melyből meglehetősen melegséggel árad az a közvetlen, mély ragaszkodás, amellyel Tisza István grófort a kerület egyszerű népe körülveszi. Szól pedig a nóta imígyen:

Tisza István kibontotta a zászlót,
Az országgal megtette még ezt a jót!
Gyerünk urak, sorakozzunk alája,
Esküdjünk e zászló diadalára!

Elakadt a magyar haza szekere,
Mély kátyuba hajtott vele Wekerle,
Tisza István fogd a gyeplőt kezembe,
Hadd induljon el az ország szekere.

Tisza István védi csak meg a hazát,
Mit megígért, sose hágtat át szavát.
Éles eszü, erős ember, cselekvő:
Sose léha, magyar népet szerető.

Ime, így szól a geszti nótafa legújabb virága: benne büszkélkedik, ujong, bizakodik, örül az egyszerű, bár pallérozatlan verselő, de lelkes geszti ember, akinek könnyű volt ilyen ékes rigmust himézni a kibontott zászlóra, mert hiszen közelről tanulta megösmerni a nótába kívánczoló nagy erőnyeket, közelről ismerhette meg a geszti kastély urát, Tisza István grófort.

— **Meghalt a tolvajok királya.** A budapesti főkapitányság szomorú jelentést kapott a napokban a spanyolországi Valenciából. Hatvan-nyolc éves korában, tizenkét évi fegyházbüntetése kitöltésének negyedik évében, nagystilű, sőt világhírű élet után, meghalt ott Perlmutter Izsák, másnéven Ritter von Falkenstein, még másnéven Graf von Hohensfels, a kiváló vasuti zsebtolvaj és nemzetközi szédelő. A megboldogult Budapesten kezdte el pályafutását. Eleinte a Városliget vasárnapi tolongásaiban dolgozott, mint egyszerű zsebtolvaj és hosszabb-rövidebb időt töltött a tolonházban. Később, amikor a telefont itt ott bevezették, ő követte el a legelső telefoncsalásokat. Híres esete pedig a háromszázhatvan ezer koronás csalás volt az istenben elköltözöttnek. A Hungária-szálló előcsarnokából telefonált a Zirner Testvérek ékszerészekhez lovag Falkenstein, hogy küldjék el neki megtekintésre azt a briliáns-kolliét, amelyet a napokban a cég üzletében látott. Az ékszerészek gyanútlanul küldték egyik alkalmazottjukkal a kolliét a Hungáriába. A szállóban várt már rá a lovag. Elvette tőle az ékszeréket, vizsgálta, csillogtatta a kolliét, aztán visszaadta az alkalmazottnak. Csakhogy e közben már ki is cserélte azt a megtevesztésig hű, természetesen értéktelen másolatával. Ezen a nagy stiklin kívül még tömérdek zseniálisan kiesztelt büntetett követett el Perlmutter Izsák, aki bizonyos tekintetben Strassnoff-nál is nagystilűbb gonosztevő volt.

— **Öngyilkos aggastyán.** Rózsa Ferenc 60 esztendő aradi napszámos ma reggel a Mihály-utca 35. számú ház padlásán ruhaszárító kötéllal egy gerendára felakasztotta magát. Gyógyíthatlan betegsége miatt menekült a halálba.

— Botrány a vendéglősök bálján. Budapest-ről írják: Szerdán este zajlott le a vendéglősök bálja a fővárosi Vigadó termeiben. Ez a régóta híres mulatság az idén nagyon szomorú hírre vergődött, a mennyiben olyan verekedés zavarta meg a különben fényes mulatságot, amely ritka az újabbkori bálók történetében. A szociáldemokraták és a munkaadók harca volt ez egymás ellen. A Budapesti Pinceregylet vezetősége a mulatság előtt felkereste a Vigadó éttermének bérőjét, Musnyákot s arra kérte, hogy szakszervezetbeli pincéereket alkalmazzon a balon. Musnyák nem teljesítette a pinceregylet kiküldötteinek kérését, bár kérésüket Gundel János, az ipartársulat elnöke is támogatta.

A bálra meghívták a Budapesti Pinceregyletet is, amelynek képviselőjében Balla Mihály, Zsorák Károly és Weisz Károly és még három négy egyleti tag ment el. A pincérek külön asztalnál foglaltak helyet és beszélgettek. Időközben odament hozzájuk az öreg Gundel János s helyet foglalva asztaluknál, beszélgetésbe elegyedett velük. Kevés idő múlva oda lépett az asztalhoz Maloschik vendéglős s így szólt Gundelhez:

— Csak nem tárgyalysz komolyan az ilyen alakokkal!

A pincérek nem maradtak adósok a felelettel, ami természetesen meglehetősen zajosan ment végbe. A nagy zajra odament Petánovits is, a Metropol-szálloda tulajdonosa, több vendéglóstársával. Ekkor már természetesen a sok pezsgő is dolgozott a különben is forróvérű emberekben s Petánovits rákiáltott a pincérekre:

— Takarodjanak innen! Maguk csak azért tolokodtak ide, hogy megrontsák a mulatságunkat.

Szó, szót követett s az egész társaság ott gomolygott már a terem közepén s az egyre hátráló pincéreket mindjobban szorongatták. Ekkor valaki Zsorák Károlyt, az egyik pincért egy pezsgős palackkal fejbevágtta. Ez volt a jel az általános támadásra. Repültek a pezsgős üvegek, poharak a menekülő pincérek után, úgy hogy pár pillanat alatt úgy nézett ki a terem, mint valami csatatér.

— Halálbüntetések Oroszországban. A Prawo című tekintélyes orosz heti folyóirat, mint Szentpétervárról írják, összeállította a legutóbbi öt év alatt halálraítélt egyének statisztikáját. A megdöbbentő számszórak arraól tanuskodnak, hogy a huszadik század hajnalán Oroszországban aligha volt kevesebb a kivégzések száma, mint a legvéresebb középkorban. A nevezett folyóirat szerint ebben az időszakban 6288 halálos ítéletet hoztak és 2865 embert tényleg ki is végeztek. Egy hónapra tehát átlag 104 halálos ítélet és 88 kivégzés jut.

— Letartóztatott aradi kivándorlási ügynök. Ma délután a gyékényesi határrendőrség táviratban arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy ott ma letartóztatták Hajdu István aradi lakost. Hajdu kivándorlási ügynöknek bizonyult, aki négy csicséri román parasztot akart az ország határára átszállítani. A határrendőrség mind az öt ember ellen megindította az eljárást. Hajdu ezelőtt az arad-hegyaljai motoros vasut szolgálatában volt, de szabálytalanságok elkövetése miatt elbocsátották.

— Sándor Erzsébet és férje, Bosnyák Zoltán, ma este érkeztek Aradra. A művésznő kíséretében még számosan jöttek, hogy résztvegyenek a szombat esti nagyszabású hangversenyen, melyet a Fehér-kereszt nagytérképében tart meg Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködésével. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Jegyek 12 óráig Klein könyvkereskedésében válthatók és este a pénztárnál.

— Regényes élet — rejtélyes halál. Nagyváradról írják: Egy pártában maradt vén leány halt meg hirtelen tegnap délben, Harmos János pékmester uralmai lakásán. A rendőrség jelentése csak ennyit mond róla: Pauker Matild 53 éves kávéházi felirónő, hirtelen rosszullett után meghalt. Ismerős név Nagyváradon a Pauker Matild neve. Rokonsra jutott leány néhai Pauker Dánielnénak, akit mindenki jószágáról ismert Nagyváradon. Előkelő könyvkereskedése volt a Szent-László téren Pauker bácsinak, aki nagy vagyon ura volt s jótékonykodó életének alkonyán vagyona is megérezte, hogy megnehezült az évekjárása gazdájuk fölött. Ennek a családnak tagja Pauker Matild, aki fiatalon mostoha sorsba jutott s bizony nehezen tudta fentartani magát. Jószívű családként segédkezett, vendéglőkben vezetgette a konyhát, nagy háztartással jól tudott bánni, ehhez volt szokva, de nem volt már módjában, hogy saját házáat vezesse. Később kávéházi felirónő lett, csendes délutáni kávéházakban irogatta a habos kávékat. Legutóbb a Nemzeti-szálló kávéházában működött, a napokban azonban felhagyott ezzel a csendes foglalkozással is, pihenni vágyott, gyengének érezte magát nagyon. Kis pénzével és nagy fekete ládájával, amelyben minden vagyonát őrizgette, elvonult Harmos János pékmester uralmai házához s ott vett lakást. Ma délben hirtelen rosszul lett a csendes öreg hölgy s a házbéliek gyorsan a mentőket hívták. Mire azonban a kórházba értek az eszméletlen állapotban levő nővel, utközben kiszenvedett. Kelemen András detektív zár alá vette Pauker Matild lakását, amelyben ott volt a nagy láda és egy 300 koronáról szóló kötelezvény; ez volt mindene egy regényes, hosszú élet kinlódása után. A rejtélyes halál okát orvosi vizsgálat fogja megállapítani, amelyet holnap ejtenek meg a tisztú orvosok.

— A kereskedői internátusnak. Roth József aradi szállító a tulajdonában volt 1 kereskedelmi akadémiai internátusi kötvényt az aradi kereskedelmi testületnek adományozta. Az adományért köszönetet mond Tedeschi Viktor elnök.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban március hó 11-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Halmos Dezső liszt kereskedőnek Erzsébet nevű leánya, Korpa Ferenc kocsisnak Ferenc nevű fia, Ujj Lajos nyomdásznak Katalin nevű leánya, Szabó Miklós kőművesnek Erzsébet nevű leánya, Kertész Miksa dr. ügyvédnek Pál nevű fia, Buehler Mátyás cs. és kir. gyalogos őrmesternek József nevű fia, Szegfű Lajos tanítónak Erzsébet nevű leánya, Neszmerák Gyula tisztviselőnek Vilma nevű leánya. Meghalt: Hegedűs Aranka 2 éves leányka, Rózsa Ferenc 60 éves napszámos.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

MULATSÁGOK.

(=) Az iskolatársnők harmadik teája. Vasárnap délután 5 órakor tartja az aradi iskolatársnők szövetsége harmadik teáját. A jótékony célú egyesületnek vasárnapi változatos műsora tea-délutánja iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az iskolatársnők vasárnapi harmadik teáján házi-asszonyok: Bakonyi Kálmáné, Lejtényi Sándorné, Katona Béláné és Kohányi Róbertné. A háziasszonyoknak a következő urleányok — mint egyesületi tagok — segédkeznek: Bakonyi Ella, Bedrick Jolán, Bihari Ilona, Haszlinger Böske, Kelecsényi Etelka, Knothy Imi, Kohányi Zelma, Köpf Margit, Montag Erzsébet, Ilonka és Viola, Probst Böske, Széll Ilonka és Tóth Irénke. A teát egy rövid hangverseny előzi meg, amely két zeneszámból és egy rövid felolvasásból állani.

TARKASÁGOK.

(A mai fiatalság.) Ez a kacagtató és valószínűleg kis kortörténeti adaléknak mondható jelenet egyik nemrég bálon történt. A szereplői: egy aradi ifju, aki nemrég került ki az iskolából és nyomban bekerült a kávéházi társadalomba, — meg egy szép fiatal urleány. Szünet közben az ifju karöltve sétált a hölgyével és alig szőtt néhány szót.

— Milyen blazirtnak látszik ön, — mondta a fiatal leány. — Miért nem beszél valamit?

— Ugy se értené meg. Maga még olyan ártatlan fiatal leány, hogy nem tudná megérteni az én szavamat.

— Azt hiszi? Akkor maga még nem ismer engem.

— Hát mit beszéljek magával? — mondta mottan az ifju — hiszen maga még azt se tudja, hogy mi az a tercász béla.

(Az a nagy szerelem!) Párbeszéd két régi szerelmes között, akik már legalább egy évtizede imádják egymást.

— Mend, igaz lelkedre, hogy szeretsz-e? — kérdezte a leány.

— Hát hogyné szeretnék, — feleli az ifju és erősen ajkon csókolja szive hölgyét.

— Még se teszel menyasszonyoddá! — szól durcásan a leány.

Amire páthosszal felel a fiatal ember:

— Esküszöm, hogy menyasszonyomná teszek és az is maradsz mindörökké!

(A pikáns darab.) Egy vidéki uriember végignézett a Vigszínházban egy francia bohózatot, amely nem épen az erkölcsös szindarabok közül került ki.

Az edzett izlésű vidéki ur nem is találta olyan tulságosan sikamlónak a darabot és a színház után vacsoraközben pesti barátai társaságában konstatálta is:

— Kérem, ez a darab nem is olyan pikáns! Megnézhetik még leányos családok is ...

Amire közbevágtott a társaság egyik tagja:

— Na, na! Leányos családok talán nem annyira, mint inkább — családok leányok...

(Nehéz feltétel.) Beállít a cipészhez 6 nagysága és cipőt kér.

— Az én számomra harminchat...mindig harminchatos cipőt hordok...

A cipész tehát hozott harminchatos cipőt. Ő nagysága próbálja felhuzni, tolják, szoritják a cipőt, de az csak nem megy.

— Kérem, talán a múlt év óta megerősödött a lába?

— Nem, nem, az lehetetlen... tiltakozott az asszony.

Ujra hozzálátanak, ujra huzzák, tolják, szoritják, de a cipő csak nem megy fel.

— Kérem nagyságos asszonyom, majd adok harmincheteset...az biztosan felmegy...

— Nem! nem! — tiltakozik a hölgy... harminchetes nem kell...legfőlebb adjon egy számmal nagyobb harminchatost...

VIDÉK.

Megalakult a pécskai munkapárt.

Herczeg Ferenc jelölése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

Ma délután alakult meg az aradmegyei Pécskán a munkapárt, amely elhatározta, hogy vasárnap küldöttségileg ajánlja fel az Aradra érkező Herczeg Ferenc, kiváló írónak a kerület mandátumát. A megalakulás alkalmából úgy Tisza Istvánnak, mint Khuen-Hédervary kormányelnöknek és Urbán Iván aradi főispánnak üdvözlő táviratot küldtek.

Az alakuló közgyűlésről ezt jelenti tudósítónk:

Ma délután 4 órakor a pécskai Központiszálló nagyertermében több mint 200 választópolgár jelenlétében alakult meg a munkapárt. A mai gyűlést Kripp József kir. közjegyző nyitotta meg és jelezte az összejövétel célját. Indítványára kimondották a pártalakítást. Elnökökké egyhangú lelkesedéssel megválasztották: Kripp Józsefet és Isssekutz Marcel dr. t.; társelnökök lettek: Barth Demeter dr., idősb Bolyos Mátyás, Dézsa Dezső, Gavrilovics István, ifj. Gaál Pál, Háromy László dr., Iritz Manó, Kuruczi Sándor, Kelemen István, Novák István, G. Nagy János, Roxin János, Szomorú István, Boros Henrik, Krausz Elemér, Horváth Antal, Szigmeth János, Karácsonyi Gyula, ifj. Szigmeth János, Hampl Andor, Menrath József és Pollák Sándor; ezenkívül 30 alelnököt és legalább 200 választmányi tagot választottak; titkárok lettek: Karácsonyi Ferenc, Pavlák Kálmán, Reiner Adolf, Schill János; ügyvezető jegyző lett Virágh György, jegyzökké választották: Kovács Mátyást, Rózsa Istvánt, Soós Antalt, Jancsó Odont, Schleiswer Jánost és Purgly Gyulát.

Khuen grófnak ezt a táviratot küldte az ujonnan megalakult párt:

„A pécskai kerület nemzeti munkapártja mai alakuló közgyűlésének határozatából lelkesedéssel üdvözljük Nagyméltóságodat és tánthorizhatlan ragaszkodásunkról biztosítjuk. Kripp, pártelnök.”

A Tisza grófhhoz intézett üdvözlő sürgöny vége így szól:

„Lelekesedéssel üdvözljük és sikert kívánunk a megkezdett hasznos munkához.”

Aztán Urbán Ivánnak küldtek üdvözlő táviratot.

Végül jelöltjükül Herczeg Ferencet kiáltották ki és elhatározták, hogy Aradra 25 tagu küldöttséget menesztzenek vasárnap; ekkor egyben a jelöltséget is felajánlják az illusztris írónak.

Az országos vörös-kereszt egyesület ujaradi fiókja e hó 10-ikén tartotta 1909 évi közgyűlését özv. Hemmen Mátyásné urnó és Schaffer Béla főszolgabíró elnöklése alatt. Az évi jelentés kiemelkedő mozzanata az, hogy az elnökség karácsonykor husz, községbeli munkaképtelennek juttatott segélyt. Az évi jelentés után Prinz Fidélgazgató-tanító, fiókegyleti pénztárnok által előterjesztett zárszámadás helyesnek találtatott, amelyből kitűnik, hogy a fiókegyletnek 3592.86 korona vagyona van. Az üresedésben volt vajasmányi helyekre egyhangulán Latka Paula urnó és Hruzek Béla vezetrigazgató választattak meg. A közgyűlés befejezte után Hertelendy főispán megbízásából a főszolgabíró ékes szakakal átnyújtta Kristófiák Gyula apát-főesperes fiókegyleti elnöknek, — az egyesület fővédnöke, Mária Valéria főhercegnőtől kapott díszoklevelet.

Aradi Ipar- és Népbank

Intézeti tőke 3,300.000 korona.

Mária-Radnán

egy értékesebb ház és telek előnyös feltételek mellett

Eladó.

Betéteket

1122 a lehető legjobban kamatoztat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D. A. A legelsőt, a „Tudom” címűt közölni fogjuk. Válasszon valami magyaros álnvet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 11.

A tél még élni akar jogával. A kora reggeli órákban érezhetően hideg van.

Felette kívánatos lenne, hogy a szép tavaszi idő állandósuljon, nehogy a rendellenes időjárás a most még legjobb kilátással kecsegtető vetésekben kárt okozzon. Az üzlet irányzata továbbra is lanyha. A mai piac beolvadt a vásárba.

A mai piacon eladásra került:

Névleges jegyzés:

Buza	12.60
Tengeri	6.60
Ross	8.30
Zab	6.60
Arpa	6.20

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 11.

Készáru: Kínálat korlátozott, vételkótv nincs, néhány vagon 5 fillérrel olcsóbb. Amerika 1/2-el olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva.

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.14—6.15	6.14—6.15
Buza 1910. áprilusra	3.18—3.19	3.18—3.19
Zab 1910. áprilusra	7.21—7.22	7.20—7.21
Ross 1910. áprilusra	8.20—8.21	8.20—8.21
Buza 1910. októberre	10.90—10.91	10.89—10.90
Buza 1910. májusra	13.13—13.14	13.13—13.14
Ross 1910. októberre	8.06—8.07	8.06—8.06

Zárul 5 órakor.

Oestrák hitelrészvény	— — — —	681.—
Magyar hitelrészvény	— — — —	830.—
Köszül vasút	— — — —	137.50

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi március hó 12-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

A sötét pont

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Kadelburg Gusztáv és Presber Rudolf. Fordította: Hajó Sándor.

SZEMBLÉYK:

Kuckrott	Polgár S.	Imre, a fiúk	Beregi S.
Fusnelda	Benkóné	Brinkmájor	Leövey
Hans	Ditról Mór	Lotthen	Molnár Ilona
Elza	Harmath J.	Gr. Woodleigh	Delly
Baró Bühnem	Várnay Jenő	Ida	Pataky Ilona
Mária Lujza	Follinusné	Anton	Szabó

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadcság-tér mellett.)

Műsor 1910 március 12-én, szombaton:

1. Carneval a Rivierán. Látványosság. — 2. A jésiat. Bohózat. — 3. Birmai pagodák. Természet után. — 4. A szécsélyes asszony. Bohózat. — 5. A St. Michel hegy. Természet után. — 6. Két szobalány. Mulatságos. — 7. Edward Hai. Történelmi dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

NYILTTER.

Dr. Kell József

ügyvédi irodáját

1320

Aradon, ideiglenesen Deák Ferenc-utca 42. szám alatt

(Aradi Első Takarékpénztár épületében)

megnyitotta.

Végre tiszta

„Endlich rein“

a legkételetesebb és legmesszebb menő egészségügyi és kozmetikus követelményeknek megfelelő mosdópép. Dobosban, tubusban. Fogpasztának is használható. (Törv. védve.) A „Végre tiszta” („Endlich rein”) jó hatással van a bőrre, élénkíti, és már rövid ideig használat után lágyítja és gyöngéddé teszi. Használatban olcsó, mint mosdópép és furdószappan fölülmulhatatlan, az előkelő toalett asztalnak és a családnak is ideális használati szerszám. Tubusban csomagolva orvosoknak különösen és sportembernek különösen ajánlható.

Vegyeszeti gyár: Bucher, Wien I. Rimmelplatz 17. Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

6890

VILÁGHIRŰ
BRÜNNI SZÖVETEK
GYÁRI ÁRAKON.
ETZLER DOSTAL BRÜNN
KARBONAT-ÉRTÉKES BESZERZÉSI FORRÁS
MORVA TÁNTOBOZÁSUTAL ÉS AZ ALLAMI
SZÁLLÁS-ÉRTÉKES SZÁLLÍTÓI 5
MINTÁK MEGERKINTÉS VEGET. BERMENTVE

6792

Soha többé!

nem cserélem szappanomot, amióta a BERGMANN-féle (Steckenperd védjegyű) LILION-SZAPPANT — Bergmann és Tea Tetschen a. E. gyártmánya — használom, mert ez a leghatékonyabb gyógyszer szappan nyári szeptők ellen, nemkülönben e szappan által szép, puha „tájt” kap az arc. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és parfümeriában.

962

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHER és FLEISCHER Arad, Szabadcság-tér .7. — Telefon 475. szám. Kizárélagos posztó gyári raktár. 1326

„SAVOY“ BUDAPEST,

VIII., József-körút 16.
a Nemzeti Színház közvetlen közelében.

* **NAGYSZÁLLODA.** *

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Ligt. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Elsőrangú étterem. 1258

5600 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a

Kaiser-féle

Mell karamella

(a három fonyóval)

köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögést megszünteti.

Csomagja: 20 és 40 fihér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guteri Földes Kelemen, Hajós Árpád, Rozsnyay Mátyas és Bucser Fülöp gyógyszerüzleteiben Arad, Kombery János gyógyszerüzlet a Szentháromságos Uj-Sat. Áram, Székely Sándor Iria gyógyszerüzletára Légya, Toffort Károly gyógyszerüzletára Elek, Komman Memér gyógyszerüzletára Glogovász, Vajtek és Welas drogeriája Arad, Adler gyógyszerüzletben, M.-Pécskán, Úr. Rezső, Pankota.

Téglá kapható

alulirotnál, valamint
ujjonnan építendő ::

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1825

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legna gyobb óra és ókszeraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 581

Weltzer János-utca, Minerita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megéteinek vagy más tárgyra átcsereíltetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazotti

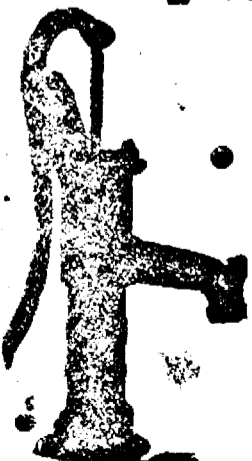
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beltől gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazotti tűzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

6 üveget ingyen láda és esomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógys ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

Olesóbb lett

a

SZÉN!!

A ki téli szén és koks szük-ségletét már most szerzi be, vagy jegyezteti elő, 25 %-ot megtakarít!

Légszuszgyári koks 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált portmentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.
100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedőnél 611

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

LEGNAGYOB B ÉLVEZET

I csésze finom tea.

TEA ÉS

RUM

hirneves minőségeinket becses figyelmébe ajánljuk.

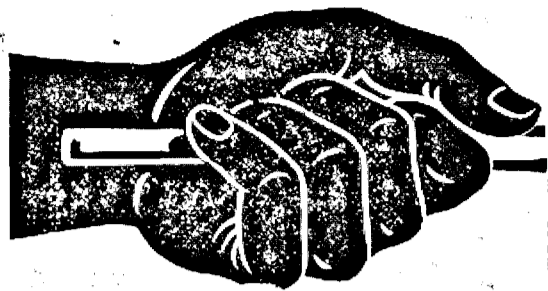
Legolcsóbb árak.

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

Tavaszi újdonságok: Rendelésszerűen készült női costümök

toilettek, felöltők, köpenyek legelegánsabb
kivitelben és nagy választékban

RADÓ GYULA

női divatáruházában

1263

ARAD, a Minorita templommal szemben.

Külön mérték osztály.

Telefon szám 238.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Fiatalkorok kerestetik.

Pollák Arnold, szállító. 1884

Egy jókarban lévő

2 kerekű kocsi és egy fürdő gép eladó Fejsze-utca 17. 1219

Kézimunka

mütermünkben fizető és tanuló-leányok, valamint elárúsító leányok felvétetnek. Weisz és Benjám. 1841

Eladó kocsik.

Egy Kölber-féle phaeton hajtókocsi luxus kiállításban egy Kölber féle amerikaner, továbbá egy vászonfedelű vis-a-vis eladó Bővebbet Erzsébet-körut 22. a házmesternél. 1294

Keresek

egy száraz raktárt májustól novemberig, mely alkalmas butorok elhelyezésére. Ajánlatokat „butor” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Keresek

május elsejétől november elsejéig egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat „2 szoba” jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Egy jóforgalmu szatécsház

joggal, berendezéssel együtt más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1329

Kis és nagy birtokokat,

házakat, telkeket, bérleteket megbízóim részére keresek, ugyszintén eladok vagy cserélek. Jelzőlog, vagy törlesztéses kölcsönöket folyósítatok. Fritsch, Arad, Dezső-utca 16. 1323

Telefon 348.
Husserl Manó
bádigos
vizvezeték szerelő.
Javitások 161
olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Tavaszi divat album

utcai, házi toilette, costüm, blous és alj, valamint gyermek divatalbum. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vaskos könyv ára K. 2-50. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy tavaszi divatlapok. 671

Ritka alkalom!

Uj beszerzés folytán a raktáron levő levélpapírokat 30—40% engedménnyel, — a rongált dobozuakat pedig minden elfogadható árrban árusítom. „Clie” az egyetlen tökéletes tölthető tollszár. Jótállás mellett adom el. Kölcsönkönyvtáram 275 oldalas magyar jegyzéke megjelent. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon. Telefon 885. sz. 525

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 4—5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jellegével a kiadóhivatal továbbít. 487

Képketrek, írómappák, díszes és egyszerű könyvbekötések és minden e szakba vágó munkákat készitünk kiválóan felszerelt könyvkötészetünkben, hol e munkákat kitünően képzett szakmunkások végzik. Aradi Nyomda Részvénytársaság, Arad, József Ióhereg-ut 22.

Örökzöld pázsitra,
virágágyakra és ker-
tekre 1206

friss fűmagok

legolcsóbb áron kaphatók nagyban is

Dürr Gusztáv

csemege, fűszer, pezsgőbor és ásványviz kereskedése

Arad, a városházzal szemben.

Telefon 118.

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Alapított
1840.

Rosenblüh K. és Társa.

Alapított
1840.

A tavaszi újdonságok már beérkeztek — új szövésű kelmék pompás pasztell színekben, ugyszintén blous kelmék — kirakatainkban már megtekinthetők.

Vászon és fehérnemű áruk kivételesen olcsó eladása.

A nagy áremelkedés dacára **maradékok** továbbra is — a régi olcsó árakhoz.

Finom száru **pamuth vászon** mtr. **34 kr.**

Közép száru **pamuth vászon** mtr. **32 kr.**

Mosott chiffon **madapolan** mtr. **32 és 34 kr.**

Bőr erős **alsólepedő varrás**
nélkül darabonként **1 frt. 40 kr.**

Most érkezett **3000 méter tiszta cérna vászon** maradék méterenként **72 és 78** krajcárért.

Fentiekből **mintákat** is küldünk, kívánatra **többfeléből egy 5 kg.-os csomagot** bizományba **választás céljából** küldünk — **visszaküldés a mi költségünkre történhet.** 461